

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА ИЗВЪНРЕДНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

7. заседание

Вторникъ 15, юлий 1941 г.

(Открито въ 17 ч. 20 м.)

Председателствувалъ подпредседателятъ Никола Захариевъ. Секретари: Атанасъ Цвѣтковъ и Александъръ Загоровъ.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		(сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и	
Отпуски	179	измѣненията му. (Първо четене)	189
Предложение	179	Говорили: С. Димовъ	190
Законопроекти	179	М-ръ Д. Кушевъ	191
По дневния редъ:		Предложения: 1. За приемане на служба въ Уни-	
Законопроекти: 1. За допълнителенъ бюджетенъ		верситета френския поданикъ Алфонсъ Бартелъ	
кредитъ по бюджета на държавата за 1941 бю-		(Приемане)	181
джетна година въ размѣръ на 4.289.300.000 л. —		2. За освобождаване отъ вносно мито и други да-	
Отговоръ на критикитъ, станали по бюджета на		нъци и такси и берии внесеного чрезъ митни-	
Министерството на търговията, отъ м-ръ д-ръ		цата Русе отъ българското дружество „Соя“ —	
С. Загоровъ	179	София, 61.053 кгр. бруто семе соя, сортъ	
2. За измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и		„Хербъ 22“ — по вносна декларация № 1322,	
43 отъ закона за данъка върху имоти, придо-		отъ 14 априль 1941 г. (Приемане)	181
бити по безвъзмезденъ начинъ. (Предложение		3. За одобрение решението за одобрение XXIX-то	
на народния представителъ Иванъ В. Петровъ)		постановление на Министерския съветъ, взето	
(Първо и второ четене)	183, 188	въ заседанието му отъ 27 юний 1941 г., прото-	
Говорили: Д. Илиевъ	184	колъ № 111. (Приемане)	182
Н. Мушановъ	186	Говорили: Ж. Струнчевъ	182
П. Стайновъ	187	М-ръ Д. Кушевъ	182
3. За измѣнение и допълнение на закона за про-		Дневенъ редъ за следващото заседание	192
даване на нѣкои държавни гори въ Станимашка			

Председателствувашъ Никола Захариевъ: (Звъни) При-
сѣдствуватъ необходимото число народни представители.
Откривамъ заседанието.

(Отсѣдствуватъ народнитъ представители: Ангелъ Въл-
чевъ, Георги Чалбуровъ, д-ръ Георги Рафаиловъ, Георги
Тодоровъ, Деню Георгиевъ, Деню Чолаковъ, Деянъ Дея-
новъ, Иванъ Батембергски, Петъръ Марковъ и Петъръ
Думановъ)

Председателството е разрешило отпущъ на следнитъ
г-да народни представители:

Александъръ Карапетровъ — 2 дена;

Иванъ Гърковъ — 1 день, и

Лазаръ Поповъ — 4 дни.

Въ председателството сѣ постѣпили следнитъ предло-
жения и законопроекти:

Отъ Министерството на финанситъ — предложение за
опрощаване на сумата 3.066.654 л., дължими отъ глоби,
лихви и неиздѣлжения на държавното съкровище, общи-
нитъ, фондовѣтъ и пр. по изпълнителни дѣла отъ несъ-
стоятелни и несѣществуващи длъжници.

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за извън-
реденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната ди-
рекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ за 1941 бю-
джетна година въ размѣръ на 94.000.000 л.

Отъ Министерството на вътрешнитъ работи — законо-
проектъ за създаване на Русенска областъ.

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за при-
нудително отчуждаване на разни предприятия отъ обще-
ствена полза въ новоосвободенитъ земи.

Отъ Министерството на търговията — законопроектъ за
разрешаване на Силистренското градско общинско управ-
ление да сключи заемъ отъ Института за общественно
осигуряване, смѣтка „Инвалидность и старость“, въ раз-
мѣръ на 4.000.000 л.

Отъ Министерството на земедѣлието — законопроектъ
за обезщетение и финансово облекчение на градинаритъ,
цѣлтаритъ и ягодопроизводителитъ, пострадали отъ при-
родни стихии.

Преди да минемъ къмъ дневния редъ, дължа да ви
съобща, че въ онзиденшнитъ разисквания по извънредни
бюджетенъ кредитъ по Министерството на търговията,
промишлеността и труда г-нъ министрътъ на търго-
вията отсѣдствуваше и не можа своевременно да отговори
на критикитъ, станали по този въпросъ. Затова въ днеш-
ното заседание давамъ думата на г-на министра на тър-
говията, промишлеността и труда.

Министръ д-ръ Славчо Загоровъ: (Отъ трибуната)
Г-да народни представители! Разискванията, които ста-
наха по бюджета на Министерството на търговията, се
отнасяха не толкова до самата стопанска и социална по-
литика на правителството, колкото до нѣйното приложе-
ние. Явно е, че относно ценитъ ние всички сме съгласни.
Различаваме се въ преценката на срѣдствата и резулта-
титъ. Програмата на правителството въ областта на це-
нитъ е ясно изразена въ последното изложение на Мини-
стерския съветъ относно ценитъ на земедѣлскитъ произ-
ведения и повишението на работническитъ и чиновниче-
скитъ заплати. Моето впечатление е, че тази програма се
възприема отъ всички.

Ето защо вземамъ думата не за да защита политиката
на правителството, а за да отговоря на нѣкои конкретни
въпроси, възникнали по които може да даде поводъ за
погрѣшни тѣкувания.

Г-нъ инж. Ганевъ засегна въпроса за цената на ци-
мента. Както е известно, циментната индустрия отъ
всички индустрии въ България последна получи повише-
ние на цената, и то едва преди нѣколко дни, следъ две-
годишно стагагане. Настойчиви постѣпки за повишение на

цената циментната индустрия направи през месец януарий т. г. Макаръ че производственитъ разноси на цимента бѣха сѣ значително повишили, по мой докладъ Министерскиятъ съветъ отхвърли искането за повишение. Основанието, на което се опирахъ, бѣше фактътъ, че при производство 210 хиляди тона, колкото бѣше действителното производство за 1940 г., фабрика „Гранитоидъ“ можеше да продължи работата си, макаръ и сѣ намалени печалби. Това решение се оказа за втората циментова фабрика въ България, „Лъвъ“, която е значително по-малка отъ фабрика „Гранитоидъ“, фатално. Презъ пролѣтъта на настоящата година фабрика „Лъвъ“ спрѣ, въпрѣки облекченията, които и се направиха чрезъ намаление на пѣтния данѣкъ. Въ края на юний циментната индустрия направи нови постѣпки за повишение на цената. Този пѣтъ не можеше да се откаже едно умѣрено повишение, понеже се установи, че пласментътъ на цимента е значително намалѣлъ, поради трудности въ транспорта. Провѣрkitъ, които се направиха, доказаха, че при днешнитъ производствени разноси на цимента и при производство 170.000 тона, фабриката би имала загуба къмъ 50 л. на тонъ, а при 160.000 тона производство — загуба надъ 100 л. на тонъ. Министерството одобри 165 л. повишение на тонъ, което прави — при досегашната цена 1.385 л. — 12% повишение. При тази цена и при 160.000 тона производство, колкото се очертава да бѣде производството за тази година на фабриката, печалбата на тонъ циментъ ще бѣде около 60 л., или 4%. Както бавното уреждане на въпроса, така и умѣреността на увеличението показватъ, че въпросътъ за цимента е решенъ обективно.

Минавамъ къмъ другъ по-общъ въпросъ, по който се говори твърде много, а именно, въпросътъ за чиновническия персоналъ въ новоосвободенитъ земи.

Както въ Тракия, тъй и въ Македония, ние намѣрихме стопански условия твърде различни отъ условията въ старитъ предѣли на царството. За повечето стоки ценитъ се оказаха по-високи отъ ценитъ въ България. Ония цени, които бѣха по-низки, бѣха изложени сѣщо на повишение, поради общия гладъ за стоки, който владѣе въ новитъ земи. Въ съседнитъ държави: Гърция, Албания, Сърбия липсата на стоки, и особено на храни, е още по-голяма. Отъ друга страна, срѣдствата за съобщения между старитъ и новитъ земи сѣ твърде ограничени. Всичко това създава условия за спекула и контрабанда, борбата съ които, значи, не е лесна. Задачитъ на българскитъ чиновници въ новитъ земи и по-специално на комисаритъ по снабдяването сѣ много по-мѣчни, отколкото на колежитъ имъ въ старитъ предѣли на царството. Нищо чудно, че при това положение нѣкои отъ тѣхъ не оправдаватъ надеждитъ, които имъ се възлагатъ. Министерството, обаче, досега не се е поколебало въ никой случай да извърши нуждитъ промѣни и е готово да приеме се благодарностъ всички указания на г-да народнитъ представители въ тази посока. Борбата съ спекулата и контрабандата въ новитъ земи се затруднява отъ много обстоятелства. Тамошното население не е подготвено да възприеме строгитъ мѣрки на властта, тъй както сме свикнали въ стара България.

Липсватъ сѣщо професионални организации, които да въздействуватъ върху своитъ членове въ духа на правителственитъ наредби. Искане за постоянство и голямо търпение, за да подобримъ окончателно чиновническия кадъръ въ новитъ земи и да свикнемъ населението къмъ нацията редъ.

Трети въпросъ, на който трѣбва да се спра, е въпросътъ за многобройността на наредбитъ и заповѣдитъ, съ които се урежда снабдяването и опредѣлятъ ценитъ.

Намѣсата на държавата въ стопанския животъ расте отъ день на день и това налага все повече мѣрки отъ страна на правителството, които се изразяватъ въ отдѣлни наредби и заповѣди.

Цѣлитъ стопански животъ днесъ минава презъ Министерството на търговията, поради простата причина, че нѣма стопанско предприятие или домакинство въ България, което да не купува или продава нѣщо. Дирекцията за храноизносъ, която движи най-важнитъ за прехраната и производството стоки отъ земеделското стопанство къмъ мелницитъ, маслобойнитъ и текстилнитъ фабрики; Дирекцията на външната търговия, която се грижи за вноса на сурови материали и износа на български земеделски произведения; Главното комисарство на снабдяването, което разпредѣля стокитъ по фабриkitъ и ги движи къмъ населението; Дирекцията на вътрешната търговия, която опредѣля ценитъ не само въ търговията, но и въ производството; Дирекцията на природнитъ богатства, която

контролира производството на каменни въглища и руди — всички тѣзи учреждения издаватъ хиляди заповѣди. Тия заповѣди въ своята цѣлостъ сѣ целесъобразни и не могатъ да не бѣдатъ одобрени, защото, ако не бѣха умѣстни, стопанскиятъ животъ отдавна да бѣше спрѣлъ или обѣрканъ. По-големата частъ отъ тия заповѣди сѣ отъ съвсемъ преходно естество, поради самата имъ задача или бързата промѣна на условията, които сѣ ги родили. Тѣй, напримеръ, изпълнението на единъ производственъ нарядъ може да се отгѣни поради това, че е преминала нуждата отъ него; една цена може да се повиши или понижи поради сезонни причини; едно превозно срѣдство може да се мобилизира погрѣшно, поради това, че е промѣнило свой собственикъ и т. н. и т. н., но смѣло може да се каже, че 99% отъ нарежданията постигатъ цѣлта си. Благодарение на това българското народно стопанство не само че се запази отъ ударитъ на войната, но въ нѣкои свои отрасли продължава бързо да се развива. Такъвъ е, напримеръ, случаятъ съ нашата минна индустрия, съ нашата металургия, съ захарната индустрия и пр.

Тукъ трѣбва да спомена и трудноститъ въ прехраната въ най-бѣсна смисълъ, а именно подвозътъ на зърнени храни и брашно, които се затрудни презъ последнитъ три седмици. Още въ края на миналата година правителството, предвиждайки войната на Балканитъ, взе мѣрки и успѣ да създаде мѣстни запаси отъ храни и брашно както въ мелницитъ, така и въ складоветъ на Дирекцията за храноизносъ въ по-големитъ консумативни центрове и въ по-мѣждостѣнитъ градове на царството. Благодарение на тия складове, страната изживѣ войната на Балканитъ безъ сътресения. Едва напоследѣтъ, когато много отъ мѣстнитъ складове се изчерпиха, започна да се чувствува трудността на превода, главно на царевца, която трѣбваше да се изтегли отъ множество малки пристанища по Дунава и разхвърля по цѣлата страна. Въ много пунктове министерството бѣше предъ дилемата или да спре производството на хлѣбъ, за да се изчака еднакъвъ примѣсъ навсѣкѣде, или пъкъ да допусне да се мели на нѣкои мѣста чисто пшенично брашно, а на други — да се увеличи примѣсътъ на царевца. Министерството възприе второто решение, а именно: навсѣкѣде да се произвежда и консумира това, което е налице, вмѣсто да се ограничава консумацията. Това положение ще трае още нѣколко дни, следъ което цѣлата страна ще премине къмъ новъ режимъ на брашно и хлѣбъ — общо за цѣлата страна, безъ примѣсъ на царевца.

Трѣбва да се чудимъ не на малкитъ мѣстни и временни смущения, съ които управлението все пакъ успѣва да се справи, а на голѣмия фактъ, че въ продължение на нѣколко месеци страната можа да изхрани две армии, лишавайки се отъ цѣлата си транспортна система за превозване на български и германски войски, безъ да се разстрои нито най-малко стопанскиятъ животъ въ страната. (Ржкоплѣскания)

Минавамъ къмъ последния въпросъ, на който бихъ желалъ да спра вашето просвѣтено внимание. Изтъквайки голѣмитъ грижи, които българското правителство полага непрекъснато за българското работничество, нѣкои отъ г-да народнитъ представители, които взеха участие въ разискванията, настояха да се напомнятъ на българскитъ работници и тѣхнитъ задължения къмъ българската държава. Никога не съмъ пропускалъ случай, нито въ речи предъ работницитъ, нито въ изложения въ Парламента, нито въ правителствени декларации да подчертая, че българското работничество, както и българитъ отъ всички съсловия иматъ не само права, но и задължения. Обаче азъ днесъ не намирамъ да е налице никакъвъ конкретенъ поводъ да се припомнятъ на работничеството неговитъ задължения и бихъ желалъ, щото всички съсловия да изпълнятъ задълженията си къмъ българската държава тъй, както ги изпълниха работницитъ презъ първото полугодие на тази година. (Ржкоплѣскания)

Грижитъ на правителството за народъ, грижитъ на началникъ за подчиненъ, грижитъ на всѣки отъ насъ къмъ ближния наистина предпоставятъ взаимностъ. Тази взаимностъ е необходима за успѣха на общото дѣло, но тя не може да се смѣта за условие за дейността на една или друга страна. Всѣки отъ насъ трѣбва да извърши своя дѣлъ въ общата програма, трѣбва да изпълни днесъ своя дѣлъ абсолютно и безусловно. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Минаваме къмъ дневния редъ.

Иванъ В. Петровъ: Г-не председателю! Преди два дена азъ депозирахъ питане, въ което изложихъ, че единъ нашъ колега си е позволилъ да напише въ единъ провинциаленъ вестникъ статия, съ която отправя единъ, ще кажа, упрѣкъ не, една клевета противъ депутати българи, които навремето си, следъ неговата речъ тукъ, сж ходили въ сръбската легация и сж изказали вѣрноподанически чувства. Самъ колегата ни таксува тая дейностъ на тия депутати като такава, която ни излага като българи и като нация, и като позорна дейностъ. Този фактъ, това твърдение на този нашъ колега, дадено чрезъ печата, се е разнесло изъ нѣкои краища, станало е вече достояние на българската общественостъ. И българската общественостъ си задава вече въпроса: кои сж тия депутати? Не може Народното събрание да остане безучастно къмъ този въпросъ, да не го разследва, защото всѣки отъ насъ утре, като отиде долу, всрѣдъ народа, може да бѣде запитанъ кои сж тия депутати, които сж били въ услуга на чужда държава, които сж били чужди агенти. Този въпросъ е много сериозенъ, защото отъ всѣкъде се правятъ усилия да се злепостави българскиятъ парламентъ. Вие знаете какво се говори въ обществото. Вече патристически организации поставятъ въпроса, дали Парламентътъ е на висотата на положението си и пр. Единъ нашъ колега да твърди такава нѣщо, да изнася такава твърдение чрезъ печата, да каже, че има депутати въ нашата сръба, които били чужди агенти, азъ мисля, че това е единъ голѣмъ фактъ и моля да бѣде уясненъ този въпросъ въ Народното събрание.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Петровъ! Вашето питане постѣпи онзи день. Г-нъ Думановъ се намира въ отпускъ. Той трѣбва да бѣде тукъ, за да може да даде своитѣ обяснения. По частенъ пътъ председателството, както и мнозина отъ народнитѣ представители знаятъ, че г-нъ Думановъ опроверга въ сѣщия провинциаленъ вестникъ, че не се касае за колеги депутати, а се касае за колеги журналисти. Следъ като биде притиснатъ отъ журналистическия сръди, той каза, че не се касае за журналисти (Оживление) българи, ами се касае за журналисти сърби. (Оживление)

Въ всѣки случай и въ единия, и въ другия случай председателството взема актъ отъ Вашето питане. То сезира съответнитѣ редакции да дадатъ сведения относно писанията и опроверженията на г-нъ Думановъ и, вѣроятно, следъ като се получатъ тѣзи автентични сведения отъ тѣхъ за едното и за другото и следъ като се изслуша г-нъ Думановъ, тогава Парламентътъ е властенъ да иска онова, за което Вие, г-нъ Петровъ, питате въ Вашето питане, подадено до насъ.

Иванъ В. Петровъ: Утре е последниятъ день на сесията.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Ако г-нъ Думановъ дойде утре, утре ще стане това. Той, обаче, създавайки голѣмата — какъ да кажа — пакостъ, която направи съ тия изявления, своевременно опроверга въ сѣщия провинциаленъ вестникъ, че не се касае за колеги депутати, а се касае за колеги журналисти. Въ всѣки случай Парламентътъ е властенъ не, но има повелителното право да иска обяснения отъ г-нъ Думановъ. И ако има такива депутати, мѣстото имъ не е тукъ. Ако има такива журналисти, мѣстото имъ тоже не е тукъ. (Ржкоплѣскания)

Минаваме къмъ точка първа отъ дневния редъ:

Одобрение на предложението за одобрение решението за приемане на служба въ Университета френския поданикъ Алфонсъ Бартель.

Кои то приематъ да се прочете само решението, като мотивитѣ се смѣтатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за приемане на служба въ Университета френския поданикъ Алфонсъ Бартель.

Разрешава се на министра на народното просвѣщение да сключи договоръ съ Алфонсъ Бартель, френски поданикъ, за срокъ отъ три години, смѣтанъ отъ 1 октомврий 1941 г., за приемането му на служба като лекторъ по френски езикъ при Университета, съ 4.140 л. месечна заплата.

(Ето текстътъ на мотивитѣ къмъ проекторешението:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за приемане на служба въ Университета френския поданикъ Алфонсъ Бартель.

Г-да народни представители! Отъ учебната 1931/1932 г. досега г-нъ Алфонсъ Бартель, френски поданикъ, като пратеникъ на френското правителство, е лекторъ по френски езикъ въ нашия Университетъ. Ценейки високо работата на г. А. Бартель и имайки предвидъ, че поради настѣпилитѣ събития въ Франция той е останалъ безъ поддръжка отъ своето правителство, академическиятъ съветъ на Университета е решилъ да го покани да остане и за напредъ на служба лекторъ по френски езикъ съ предвидената въ бюджета заплата за такива лектори. Смѣтаме, че на Университета трѣбва да се даде възможностъ да използва качествата на г. Алфонсъ Бартель и ви моля, г-да народни представители, да гласувате за решението, което предлагамъ на вниманието ви. Съгласно чл. 13а отъ закона за държавнитѣ служители, г. А. Бартель да бѣде приетъ на служба съ договоръ за три години, смѣтанъ отъ 1 октомврий 1941 г.

Гр. София, 16 май 1941 г.

Министъръ-председателъ и министъръ на народното просвѣщение: **Проф. Б. Филовъ**)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които одобряватъ проекторешението за приемане на служба въ Университета френския поданикъ Алфонсъ Бартель, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ:

Одобрение на проекторешението за освобождаване отъ вносно мито и други данѣци и такси и берии внесеного чрезъ митницата Русе отъ българското акционерно Дружество „Соя“ — София, 61.053 кгр. бруто семе соя, сортъ „Хербъ 22“ — по вносна декларация № 1322, отъ 14 априль 1941 г.

Кои то приематъ да се прочете само решението, като мотивитѣ се смѣтатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчикъ Стефанъ Караивановъ: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване отъ вносно мито и други данѣци и такси и берии внесеного чрезъ митницата Русе отъ българското акционерно Дружество „Соя“ — София, 61.053 кгр. бруто семе соя, сортъ „Хербъ 22“ — по вносна декларация № 1322, отъ 14 априль 1941 г.

Одобрява се следното:

Освобождава се отъ вносно мито и други данѣци и такси и берии внесеного чрезъ митницата въ гр. Русе отъ българското акционерно дружество „Соя“ — София, 61.053 кгр. бруто семе соя, сортъ „Хербъ 22“ — по вносна декларация № 1322, отъ 14 априль 1941 г., което служи изключително само като семе за посѣвъ.

(Ето текстътъ на мотивитѣ къмъ проекторешението:

МОТИВИ

къмъ проекторешението за освобождаване отъ вносно мито и други данѣци, такси и берии внесеного презъ митницата въ гр. Русе отъ българското акционерно дружество „Соя“ — София, кгр. 61.053 бруто семе соя, сортъ „Хербъ 22“ — по вносна Декларация № 1322, отъ 14 априль 1941 г.

Г-да народни представители! Дирекцията на земедѣлието, скотовѣдството и земедѣлското образование, съ писмо № 12632, отъ 24 юний т. г., съобщава, че съ 22-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 20 мартъ т. г., публикувано въ „Държавенъ вестникъ“, брой 68, отъ 27 мартъ т. г., се даде изключително право на българското акционерно дружество „Соя“ — София, да засѣва, разпространява и изкупува произведенитѣ въ страната семена отъ собствения си подобренъ чрезъ селекция новъ сортъ соя, наименуванъ „Хербъ 22“, за срокъ отъ 4 години.

Въз основа на горното, поменатото дружество пристѣпило веднага къмъ засѣване известно пространство земи отъ сѣщия сортъ соя, като за целта е внесло отъ Румъния 61.053 кгр. бруто семе.

Съ въвеждането въ нашето земедѣлие на този новъ висококачественъ и доходенъ сортъ соя, който дава въз-

мощност на производителя да увеличи дохода в стопанството си, ще се допринесе голяма полза и общо за народното стопанство.

Като изнася горното, същата дирекция моли да се освободи от вносно мито и други данъци и такси вносеното чрез митницата в Русе от българското акционерно дружество „Соя“ — София, 61.053 кг. бруто семе соя, сорт „Херб 22“ — по вносна декларация № 1322, от 14 април 1941 г., което ще служи изключително само като семе за посев.

Горното като излагам, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта решение.

Гр. София, юний 1941 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

Председателстващ Никола Захариев: Които одобряват проекторешението за освобождаване от вносно мито и други данъци и такси и берии вносеното чрез митницата в Русе от българското акционерно дружество „Соя“ — София, 61.053 кг. бруто семе соя, сорт „Херб 22“ — по вносна декларация № 1322, от 14 април 1941 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка трета от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за одобрение XXIX-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 юний 1941 г., протокол № 111.

Които приемат да се прочете само проекторешението, като мотивите се смътат прочетени, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете проекторешението.

Докладчик Стефан Караванов: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение XXIX-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 юний 1941 г., протокол № 111.

* Одобрява се XXIX-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 юний 1941 г., протокол № 111, което гласи:

„1. Разрешава се на Министерството на земеделието и държавните имоти да поеме задължение за идущия бюджет в размер на около 210.000 германски марки, за купуване на около 750 коча от расата „Меринофлайш“, както и да плаща 5% лихва върху тая сума до издължаването ѝ.

2. Разрешава се на същото министерство да извърши въпросната доставка по доброволно съгласие, съгласно чл. 167, буква а, в връзка с чл. 169 от закона за бюджета, отчетността и предприятията, като за целта се изпрати в Германия специална комисия“.

(Ето текстът на мотивите към проекторешението:

МОТИВИ

към проекторешението за одобрение XXIX-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 юний 1941 г., протокол № 111.

Г-да народни представители! Един от най-важните селско-стопански клонове у нас е овцевъдството. По отношение броя на овцете на единица земна площ и глава население, нашата страна стои на едно от първите места в Европа. В качествено отношение, обаче, нашето овцевъдство е още твърде назад. Овцете у нас, общо взето, са дребни и дават малък добив на месо и вълна. Вълната е много груба и неизравнена. За нуждите на текстилната индустрия, ние сме принудени да внасяме ежегодно от чужбина вълна и вълнени преди за около 300—400 милиона лева.

Министерството на земеделието и държавните имоти, въ желанието си да въздейства за по-бързото подобрене на овцевъдството, предприе миналата година, в няколко района на страната, кръстосване на местни овце с германската овча раса „Меринофлайш“.

Резултатите от кръстосването са много добри. Населението е доволно от дадените им за ползуване козове, тъй като последните са дали с местните овце по-тежки, по-бързо развиващи се и с чувствително по-добро качество вълна приплоди.

За да се засили и разшири работата по подобренето на овцевъдството в това отношение, необходимо е да се закупят в най-скоро време още около 750 козове от същата раса, които да се използват за разплод още през м. август т. г.

Понеже времето за доставката е късо и министерството не разполагаше с достатъчно бюджетен кредит за целта, Министерският съвет, в заседанието си на 27 юний 1941 г., с XXIX-то постановление от същата дата разреши да се поеме задължение за идущия бюджет, в размер на 210.000 германски марки, за купуване на около 750 коча от расата „Меринофлайш“, както и да се плаща 5% лихва върху тая сума до издължаването ѝ.

Това постановление представям на вашето внимание, с молба да го одобрите чрез надлежно гласуване на предложеното тук проекторешение.

Гр. София, юний 1941 г.

Министър на земеделието и държавните имоти:

Д. Кушев

Председателстващ Никола Захариев: Има думата народният представител г-н Жико Струнджев.

Жико Струнджев: (От трибуната) Г-да народни представители! Представено ни е за одобрение XXIX-то постановление на Министерския съвет за закупуване на козове. Такива козове са закупени и миналата година. В мотивите към проекторешението се казва: (Чете) „Резултатите от кръстосването са много добри. Населението е доволно от дадените му за ползуване козове, тъй като последните са дали с местните овце по-тежки, по-бързо развиващи се и с чувствително по-добро качество вълна приплоди“. Моите сведения, обаче, са съвсем противни на тази констатация в мотивите, а именно, че тези козове, заедно с приплодното женско стадо, намиращо се понастоящем в „Клементина“, били крастави, че населението било отказвало да ги получи и по такъв начин даденият резултат не е такъв, какъвто се е предвидял, когато козовете са били закупени.

Понеже тези сведения са в явно противоречие с мотивите на предложението, то аз моля г-на министъра на земеделието да ни осветли по този въпрос, или най-малко ние да разбулим и да премахнем тези мъгли, които често пъти троят нашата общественост, като делегираме членове от комисията по Министерството на земеделието, която да констатира тези неща по покупката на козове и да ги направи достойно с един общоен доклад.

Г-да народни представители! Въпросът не е така лек, както на пръв поглед можем да си го представим. Заангажираме се голями суми на държавата и то не само от този бюджет, а и от бюджета за идната година, дават се 5% лихва върху сумите за покупката. Освен това, стадото се гледа от двама овчари германци, които не са като нашите планински овчари, а са интелигентни хора, с голями заплати и голями разходи. Стадото има специален ветеринарен лекар и струва доста скъпо на държавата. Следователно, ние трябва да видим, дали наистина то оправдава или не своите цели. Затова аз съмтам, че ще бъде добре, въпросът да се износи от г-на министъра на земеделието или евентуално да се направи проверка от комисията по Министерството на земеделието.

Председателстващ Никола Захариев: Има думата г-н министърът на земеделието и държавните имоти.

Министър Димитър Кушев: Г-да народни представители! Нашето овцевъдство интересува българския стопанин, интересува и нашите икономисти, стопановеди, защото вие знаете, че в старите граници на нашето отечество има повече от девет милиона глави овце, а сега, след присъединението на новите земи, числото им ще надхвърли 14 милиона, ще отиде може би до 16 милиона глави. Трябва да подчертая, че овцевъдството у нас в своето развитие досега се намира в доста примитивно състояние. Известни отроци в отдалени области са получили подобрене. Ние се гордеем с карнобатската овца, ние се гордеем с клементинската, с панагюрската овца, с шуменската овца, обаче, общо взето, овцевъдството ни е доста назад. Овцете ни са в едно състояние, което не удовлетворява и не оправдава грижите, които населението полага за тях, и поради това, че нуждите на страната се увеличават, ние ще трябва сериозно да се замислим да внесем в известни области — не навсякъде — подобрене в нашето овцевъдство.

По начало, в политиката на Министерството на земеделието се приема, че в отдалени области у нас, където овцевъдството е най-напреднало на самото място — в Карнобатско, в Панагюрско — няма да се върши нищо друго, освен подобрене на местната овца чрез селекция.

ция и чрез подобрене на храната. Обаче въ остиналитъ райони ние трѣбва да потърсимъ възможностъ да се подобри овцата, да даде по-добра вълна и повече месо, да подобримъ общото ѝ състояние, да имаме по 30 кгр овца, а да създадемъ овца, която да отговаря на днешното време, за да могатъ да се покриватъ нуждитъ на страната съ вълна и месо. Вие знаете, че годишно харчимъ повече отъ 300 милиона лева за чуждестранна вълна. При наличността на толкова много овце въ нашата страна, това положение не може да продължава.

Поради това моятъ предшественикъ г-нъ Багряновъ, следвайки политиката на Министерството на земедѣлието, се е съгласилъ да се започне политика за подобрене на нашитѣ овце именно съ вноса на кочове отъ расата „Меринофлайшъ“, които ще дадатъ подобрене въ месото и вълната на нашата овца. Миналата година сѣ доставени известно количество кочове, и то като начало, и работата е започнала.

Действително, както каза г-нъ Жико Струнджевъ, една частъ отъ тѣзи кочове сѣ нападнати отъ паразити, но това съвършено не значи, че начертаното предприятие е лошо и че неговото изпълнение не може да бѣде проведено у насъ. Причината за това е, че хората, които сѣ занимавали съ тѣхъ, какъвто е ветеринарниятъ лѣкаръ въ Павликени, не сѣ били достатъчно на поста си и сѣ допуснали известни поражения още при пренасянето на кочоветъ, и при новата обстановка, въ която сѣ ги поставили, не сѣ взели съответнитѣ грижи, поради което кочоветъ сѣ били нападнати отъ паразити.

Обаче, г-нъ Струнджевъ, това съвсемъ не може да опорочи мѣроприятието. Още при моето идване въ Министерството на земедѣлието, азъ чухъ за това мѣроприятие, съ което се цели, за 7-8-10 години да се направи едно преобразование въ нашето овцевѣдство, и затова поискахъ да го проуча основно и да видя дали наистина сме на правъ пътъ, когато се взематъ кочове и овце отъ Източна Пруссия, където климатътъ е влаженъ, и се пренасятъ толкова далечъ у насъ, където климатътъ презъ лѣтото е твърде сухъ, и тѣзи животни могатъ да попаднатъ при неблагоприятни климатически условия и да страдатъ, както отъ паразити, така и отъ други заразни болести. Наредихъ да се събере специална конференция, въ която да участвуватъ представители на нашата ветеринарна наука, представители отъ агрономическия факултетъ — професоритъ по скотовѣдство — и стопански деятели и хора отъ Министерството на земедѣлието.

Дълга да ви кажа, г-да, че отъ провѣрките, които се направиха на самото мѣсто въ „Клементина“, където сѣ действували тѣзи кочове, за резултатитъ — добититѣ агнета сега презъ пролѣтътъ — и за резултатитъ по отношение на месо и евентуално на вълна, общото убеждение е, че мѣроприятието се провежда системно и правилно, че резултатитъ сѣ добри и че ние трѣбва да следваме това мѣроприятие. Азъ лично имъ дадохъ директива: г-да, обърнете внимание, ние вземаме тѣзи кочове отъ една страна, където климатътъ е различенъ отъ нашия — не е ли по-добре да вземемъ такива кочове отъ Унгария, където азъ лично видѣхъ такива въ Пустата, климатътъ на която е по-суровъ и повече се приближава до нашия? Господата, които познаватъ по-добре въпроса, дойдоха еднотушно до заключение, че мѣроприятието е правилно и че то трѣбва да се следва.

Следъ това явиха се представителитъ на германското овцевѣдство — г-нъ д-ръ Лилленталъ — явиха се и други специалисти, които заявиха, че сѣ готови да гарантиратъ съ всички срѣдства, съ които тѣ разполагатъ и каквито нашата държава желае, и да ни увѣрятъ, че туй мѣроприятие е следвало правилно и че въобще, когато тѣ искатъ да се направи едно подобрене на нашата овца, то тѣхното желание не е да направятъ нѣкаква спекула, а да настѣпни подобрене на овцата въ цѣла Европа, включително и Югизтока, за да се добие вълна, която ще задоволява Европа отъ собственитѣ ѝ овце. Днесъ, когато на насъ се предлага да продължимъ мѣроприятието си по предначертания планъ, съобщава ни се да побързаемъ и да заявимъ, ще вземемъ ли тия кочове, които сѣ предвидени — и то така, още съ вълната — за да може нашитѣ хора да отидатъ въ Виена да видятъ изобщо какви сѣ животнитѣ, или ще се откажемъ отъ това мѣроприятие, за да могатъ веднага да ги изпратятъ въ Украйна, където тѣ искатъ, следъ отиването на тѣхнитѣ войски, веднага да започне и тѣхната стопанска дейностъ, която да имъ даде въ нѣколко години резултати по отношение на вълната.

Г-да народни представители! Ние въ никой случай не бива да отклоняваме едно добре проучено и добре обмислено мѣроприятие. Обаче азъ лично заявихъ въ министерството: въ онѣзи наши мѣста, където овцетъ се намиратъ вече въ благоприятно развитие на мѣстна почва, вследствие селекция, следствие добро гледане, да ги запазимъ като чисто български добре отгледани животни, а тамъ, където можемъ да въздействуваме чрезъ чуждестранната раса, за да добиемъ бързъ резултатъ, ние ще продължимъ мѣроприятието.

Ето защо това, което се иска, е съвършено малко, съ огледъ на резултатитъ, които ще се добиятъ. Азъ моля, г-да народни представители, да се съгласите да бѣде прието това предложение, да докараме по-скоро тѣзи кочове, за да можемъ да ги използваме още това лѣто. А пъкъ следващата година, следъ като си направимъ изучаванията, следъ като направимъ прегледа, ще можемъ да докладваме за добититѣ резултати, за да се убеди цѣлата наша общественостъ въ правилността на мѣроприятието и успѣха, който ще има. Естествено, когато докараме такива животни въ нашата страна, ние трѣбва да ги обградимъ съ съответни грижи. Ако ги хвърлимъ примитивно при краставитѣ овце въ нѣкой районъ, и тѣ ще попаднатъ подъ тѣхната зараза и въ такъвъ случай ще имаме резултатъ, какъвто е имало миналата година въ Плъвенъ.

За това, че има известни опущения презъ миналата година, азъ съмъ наредилъ съответното наказание на лицето, което не е извършило правилно своята работа.

Таско Стойковъ: Кръстосала се е расата.

Министъръ Димитъръ Кушевъ: Моля още веднажъ да се съгласите и приемете предложението.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които одобряватъ предложението за одобрение XXIX-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 27 юний 1941 г., протоколъ № 111, относно доставката на кочове отъ расата „Меринофлайшъ“, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Понеже законопроектитъ, предметъ на точки 4, 5, 6 и 7 отъ дневния редъ, още не сѣ разгледани отъ комисията по Министерството на войната, заседанието на която ще продължи веднага следъ вдигане заседанието на пленума, ще моля тѣ да бѣдатъ прередени и да минемъ къмъ точка осма отъ дневния редъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ министърътъ на финанситъ предлага, точки 4, 5, 6 и 7 отъ дневния редъ да бѣдатъ прередени, понеже комисията по Министерството на войната още не е готова, и да минемъ къмъ точка осма отъ дневния редъ.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка осма отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ.

Които приематъ да се прочете само законопроектитъ, а мотивитъ му да се считатъ за прочетени, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ.

§ 1. Следъ последната алинея на чл. 2 се поставя следната забележка. Когато общата маса на едно наследство надминава 30.000.000 л., а съдържащитъ се въ нея непокрыти недвижими имоти, взети по оценката имъ, по която сѣ обложени съ данъкъ върху сградитъ, иматъ обща стойностъ надъ 20.000.000 л., процентитъ, по които се облагатъ дѣловетъ на наследницитъ и заветницитъ, сѣ следнитъ:

№ по ред	Означение степените на родството	При един наследник	При два наследника	При три и повече наследника
		на 100 (‰)		
1	По права линия, низходяща и възходяща; между съпрузи съ тяхни чада, или низходящи от тях; между осиновители и осиновени или низходящи от последните.	60	50	40
2	Между съпрузи без деца	65	—	—
3	Между братя и сестри	70	68	60
4	Между роднини от трета степен (чи овци, деди и племенници)	78	75	70
5	Между роднини от четвърта степен въ сребърна линия	84	80	78
6	Между наследни ци отъ пета и шеста степен	88	84	80
7	Между наследници по-далечни отъ шеста степен	90	85	80
8	Между нероднини	95	90	88

§ 2. Към точка „6“ на чл. 5 се прибавя следната нова алкея:

„Когато общата маса на едно наследство надминава 30.000.000 л., а съдържащите се въ нея покрити недвижими имоти, взети по оценката им, по която съ обложени съ данък върху сградите, имат обща стойност надъ 20.000.000 л., за стойност при облагането съ данък по този законъ на сжитите имоти се взема горната оценка въ размеръ два и половина пъти до извършване на новите оценки (за следващия периодъ) по закона за данъка върху сградите.“

§ 3. След чл. 43 се прибавя следният новъ

„Чл. 43а. Наследници, заветници и други лица, които откажат да дадат съдействие, поискано и определено отъ министъра на финансите за издирване на наследствената маса, намираща се въ чужбина, се наказват съ строгъ тъмниченъ затворъ най-малко три години и лишението отъ права по чл. 31 отъ наказателния законъ и глоба отъ 3.000.000 до 5.000.000 л. Независимо отъ това, кога е открито наследството, преследването на провинените се възбужда чрезъ актъ на данъчните власти, който има пълна доказателствена сила, докато съдържанието му не се обори и се разглежда отъ областния съдъ, по реда на публичното обвинение. Ако нарушителитъ не се намърятъ на постоянно мѣстожителство, или съ въ чужбина, дѣлото се разглежда задочно, но присъдата по отн шение на глобата се изпълнява следъ изтичане срока за обжалване присъдитъ, издадени присъствено.“

§ 4. Настоящият законъ се прилага само спрямо открититъ до влизане на закона въ сила наследства, които не съ обжалвани окончателно.“

(Ето текстът на мотивитъ към законопроекта:

МОТИВИ

към законодателното предложение за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ.

Г-да народни представители! Както е известно, последниятъ законъ за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ, бѣ гласуванъ миналата година и влѣзе въ сила на 15 априлъ сѣщата година. Въ сравнение съ предшествувания законъ, той е значително по-съвършенъ. Обаче при приложението на сегашния законъ бѣ забелязано, че наследствата не се облагатъ върху реалната имъ стойност, а върху значително по-низка такава. Причината за това лежи не въ дефектни постановления на закона, а въ низките оценки на покрититъ недвижими имоти при облагането на последните съ данъкъ върху сградите. А това носи за фиска голѣми загуби. Едно измѣнение на закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ, въ смисълъ да се взематъ реалните оценки, се явява непрактично, предвидъ на безкрайните спорове, които биха се явили. Затова законодателятъ правилно е избралъ другъ методъ на вземане едни безспорни вече оценки. Но, както се каза, емлячните оценки на покрититъ недвижими имоти за последния облагателенъ периодъ се явяватъ съвсемъ низки при сравнение съ действителната имъ стойност. Отъ множество провѣрки, главно при едритъ комплекси отъ покрити недвижими имоти, се оказва една значителна разлика, достигаща до съотношение 1 къмъ 3 между емлячната и действителната стойности. Ако при малките наследства загубата е все още търпима, защото въ повечето случаи имотитъ се освобо-

ждаватъ отъ облагане (по чл. 3, точка 10 — когато наследодателъ и наследници съ живѣли въ сжития имотъ), не така стои въпросътъ при едритъ наследства. За да се постави край на тѣзи загуби за фиска, и то въ едно време, когато държавата е поставила въ пълно напрежение финансите си, налага се да се взема при облагането една стойност на недвижимитъ имоти твърде близка или отговаряща на действителната. Тази мѣрка ще важи до извършване на новите оценки по данъка върху сградите, когато ще трѣбва да се внимава за едно съгласуване на емлячните оценки съ реалните стойности на имотитъ.

Времената, които преживяватъ всички страни, въ това число и нашата, налагатъ едно крайно ангажиране политичните сили на всички граждани за посрѣщане извънредно нарастналитъ разходи на държавата. Това напрежение на държавнитъ финансии трѣбва да засегне равномерно всички слоеве, като онзи, който има повече, трѣбва да жертвува и повече. Следъ като бѣха увеличени редица други данѣци, налага се, макаръ като временна мѣрка, докато трае войната, да се обложатъ по-силно едритъ наследства. Въпрѣки такова едно облагане, наследницитъ получаватъ безвъзмездно дѣлове и ренти отъ тѣхъ, които имъ съ предостатъчни за едно охолно съществуване. Изхождайки отъ тѣзи съображения, намирамъ за необходимо да се увеличатъ още процентитъ на наследства надъ 30.000.000 л., тъй както съ дадени въ § 1 на проекта

Независимо отъ това, справедливо е да се държи смѣтка и за числото на наследницитъ и заветницитъ поради следнитъ две съображения: 1) когато наследницитъ и заветницитъ съ по-малко на брой, тѣхнитъ дѣлове съ по-голѣми, и държавата, увеличавайки процентитъ на данъка, пакъ имъ оставя значително по-голѣми суми, отколкото ония на повече наследници, обложени при по-низки проценти; 2) налага се, съ огледъ на една политика за засилване на раждаемостта — политика, намѣрила вече изразъ въ редица фискални, социални и други закони — да се покровителствуватъ семействата съ повече наследници (дѣца), и то когато се касае тъкмо за състоятелнитъ семейства. Въ това направление ни послужа като материалъ последното измѣнение на френския законъ за данъка върху наследства.

Все съ огледъ да се гарантира събирането на данъка, особено въ случаитъ, когато голѣми части отъ наследството се намиратъ въ чужбина и наследницитъ отказват да дадатъ съдействие на държавата за издирването и облагането имъ, се налага да се взематъ по-ефикасни мѣрки за постигане на резултати. Укриването, особено въ днешно време, на едри облагаеми обекти отъ страна на нѣкои данѣкоплатци носи материални щети на държавата и уронва престижа ѝ. Необходимо е, за честъта на днешната държава, да се взематъ необходимитъ мѣрки срещу подобно поведение на недостатъчно съзнателни граждани. Въ законопроекта се предвиждатъ за такива случаи подходящи наказания.

Гр. София, юлий 1941 г.

Вносители народни представители: Ив. Петровъ, Цв. Петковъ, Н. Райновъ, М. Начовъ, Д. Грънчаровъ, П. Д. Кършевъ, Л. Бакаловъ, Г. Кръстевъ, Н. Ив. Василевъ, Анг. Стояновъ, Д. Марчевъ, Д. Икономовъ, Е. Клятевъ, Ил. Славковъ, Б. Кисовъ, Е. Екимовъ, С. Андреевъ, Д. Тодоровъ, Сер. Георгиевъ, С. Стателовъ, Ст. Колчевъ, Б. Поповъ, Б. Келешевъ, Д. Узуновъ, д-ръ П. Шишковъ, Ст. Никифоровъ, Д. Костовъ, Гавр. Гроздановъ, П. Марковъ, Б. Мончевъ, А. Лулчевъ, Т. М. Новаковъ, В. Велчевъ, А. Поповъ, Г. Стояновъ, К. К. Арнаудовъ, Ал. Радоловъ, д-ръ Н. Сакаровъ, Ст. Керкенецовъ, д-ръ Ив. К. Вазовъ, М. Грозевъ, К. П. Стефановъ, д-ръ Ив. Бешковъ, Д. Чолаковъ, Р. Ив. Мариновъ, Хр. Таукчиевъ, Д. Ат. Арнаудовъ, Ив. п. Константиновъ, Обр. Славовъ, Таско Стоилковъ, Ст. Радионовъ, д-ръ Г. Рафанловъ, Ф. Махмудиевъ, Ал. Гатевъ, З. Клявковъ, д-ръ Н. Ив. Дуровъ, Ат. Цѣтковъ, Ив. п. Райчевъ, Б. Прашиловъ, Н. Андреевъ, Г. Шишковъ, Ал. Симовъ, Д. Тодоровъ, Ж. П. Струнджевъ, д-ръ П. Балкански, Т. Маровъ, Ив. П. Гърковъ, П. Х. Дограмджиевъ, Ив. А. Русевъ, Ив. Сл. Керемидчиевъ, М. Ковачевъ, д-ръ Б. Ковачевски, д-ръ Г. Липовански, Деню Георгиевъ)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Димитъръ Илиевъ.

Димитъръ Илиевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Въ тая сесия на Камарата между другитъ закони, вънъ отъ бюджета, който трѣбваше да бързае да гласуваме, минаха нѣколко закони, а предстоятъ и други нѣкои, но това не значи, че комплиментитъ, които си пра-

вите често съ правителството, сж винаги заслужени. Народно събрание и правителството наистина трбва винаги да бждат въ разбирателство, обаче когато дойде въпросът за правителството ли да си върви, или Парламентът, винаги ще си върви она, който е по-виновен. Затова Парламентът трбва да гледа, при законодателната работа, която върши, да не остава той по-виновният.

Предлага се сега единъ законопроектъ, мотивитъ къмъ който сж отлични. Ако се пише бележка, ще се пише 6 плюса. Обаче самиятъ законопроектъ съдържа известни положения, които будятъ недоумение. Че всички, които иматъ повече, ще трбва да дадатъ повече на държавата, за да можемъ да запазимъ цълостта на нацията, цълостта на държавата въ днитъ, въ които живеемъ и които идатъ — върху това всички сме съгласни. Когато България е предъ прага да осъществи напълно своитъ национални идеали, не може да става въпросъ предъ Парламента, да не бждатъ засегнати повече онъзи, които иматъ повече. Затова мотивитъ къмъ законопроекта сж отлични.

Азъ тукъ виждамъ и пръста на провидението, г-да народни представители, защото, ако прочетете дневниците на Народното събрание отъ 1917 г., ще видите, че покойниятъ Константинъ Хаджи Калчовъ внася законодателно предложение съ следнитъ мотиви: „Понеже — казва — обикновено децата на богатитъ хора ставатъ лентяи и изразходватъ паритъ, които бацитъ имъ сж спечелили съ трудъ, азъ предлагамъ, богатитъ бащи да иматъ правото да разполагатъ не само съ частта, която законътъ имъ дава въ зависимостъ отъ наследницитъ, а да разполагатъ съ цълото си състояние и да оставятъ на наследницитъ си само толкова, колкото тй намиратъ за добре.“ По съображение, че това предложение може да доведе до катаклизъмъ въ семейния животъ на българския селянинъ, че може да има много бащи, които да се възползватъ отъ това положение, за да лишатъ децата си отъ наследство, Парламентътъ тогава не е възприелъ това предложение. Доживяхме, обаче, дни, когато посъгането върху частното имущество, вмшателството въ частноправнитъ отношения на гражданитъ отъ страна на държавата е вече единъ фактъ, който не само не се оспорва, но който даже се желае.

Вие знаете, че всъки день се говори все по-често и по-често за вмшателство на държавата въ частноправнитъ отношения на гражданина. Следователно, днесъ, когато се искатъ жертви отъ страна на гражданитъ, когато може би предстоятъ и кръвни жертви отъ страна на българския народъ, когато трбва да се плаща кръвниятъ данъкъ на държавата, естествено, никого нма да трогне това, че на нкого се взема по-голямъ размъръ данъкъ, отколкото на беднитъ български селяни, които оставятъ едва 5-10 декара наследство на своитъ деца.

Разбира се, не на мене се пада и не азъ ще поема тази задача, да защищавамъ едритъ имущества отъ посегателство чрезъ закона за данъка върху наследствата или чрезъ единъ законъ за експроприация. Има други хора въ държавата, има богати хора, които могатъ да поематъ тази грижа да се защищаватъ отъ такива закони. Но азъ искамъ да обрна вниманието на почитаемото народно представителство върху следното нщо.

Ако държавата има съображения да създава самостоятелни съ граждани, граждани, които да не чакатъ наследство отъ бацитъ си, а съ малкото, което биха получили отъ тхъ, да започнатъ сами да създаватъ за своитъ деца и за своето благополучие, ако държавата има това като задача, тя трбва да го приложи не само за единъ отделенъ случай. Държавата никога не създава закони ad personam, тя никога не създава закони само за едно лице — тя създава закони за периодъ отъ време, които обхващатъ всички лица отъ дадена категория. Защото иначе държавата ще стане обратното на онова, което ние прокламираме всъки день въ Народното събрание.

Ние искаме дирижиране на стопанството, искаме даже — както нкои заявяватъ тукъ — диктатура, или единъ Парламентъ, въ който да нма никакви разисквания. Е добре, г-да, хората могатъ да се оставятъ въ ръцетъ на такъвъ Парламентъ, може да оставятъ сждинитъ си на такава правителство, но тй трбва да бждатъ гарантирани, че това правителство ще разрешава въпроситъ съ огледъ на интереситъ на всички граждани, а не само на единъ гражданинъ. Иначе, ако утре падне управлението въ ръцетъ на нкого отъ насъ, ние ще хванемъ сегашнитъ министри и ще имъ кажемъ: дайте си имотитъ, г-да. Никога не се законодателствува съ огледъ на злоба, на

завистъ, на вражда. Законодателствува се съ огледъ на държавнитъ интереси, съ огледъ на справедливото засъгане на интереситъ на гражданитъ.

Петъръ Савовъ: Кмде виждате злоба?

Димитъръ Илиевъ: Азъ не говоря за злоба, г-нъ Савовъ. Нма нищо страшно. Азъ обичамъ да приказвамъ откровенно. Като ви слушамъ въ кулоаритъ, азъ се чужда за съ тия комплimenti между правителство и Народно събрание. Приказвайте тукъ това, което говорите вънъ, а не, като дойдете тукъ, да ржкоплъскате и гласувате. Азъ искамъ да си кажа мнението, какво мисля, защото и азъ съмъ членъ на Парламента, живеемъ вече година и половина заедно и виждамъ, че всички сте добри момчета. Нма лоши хора. А Парламентътъ трбва да пази престижа си. Точно за това говоря. (Оживление)

Екимъ Екимовъ: Ти си по момче отъ мнозина отъ насъ, Димитре!

Иванъ Петровъ: Нма нужда отъ атестации.

Димитъръ Илиевъ: Не можете да ми забраните да кажа дали сте лоши или добри. Това е мое право.

Обаждатъ се: Разправяй, разправяй!

Димитъръ Илиевъ: Г-да народни представители! Наистина, законитъ, които се създаватъ у насъ, не се създаватъ за въздуха или за формата. Тй засъгатъ винаги жизнени интереси на гражданитъ. Но когато законитъ засъгатъ само единъ гражданинъ, тй не могатъ да бждатъ претълкувани, освенъ като несправедливи актове. Азъ не зная дали държавата сега, когато желае да посегне на наследството на Кочо х. Калчовъ, не се обръща на човкъ, който подлага ржка за милостиня. Защото държавата да вземе тая сума, 30-40 милиона лева, за бюджета си, който е вече 20 милиарда лева, е нищо. Азъ смътамъ, че съ този законопроектъ се цели, държавата да си набави доходи и да ги вземе отъ тамъ, където има. А има и други имоти въ България, които сж по-големи отъ наследството на Кочо х. Калчовъ. Нима можете да отречете това?

Но вие виждате, че следъ като мотивитъ сж отлични, следъ като законопроектътъ е отличенъ, накрая въ него се казва: „Настоящиятъ законъ се прилага само спрямо открититъ до влизането на закона въ сила наследства, които не сж обложени окончателно.“ Азъ не зная дали г-нъ министрътъ на финанситъ може да обясни — не допускамъ да има други наследства така големи, колкото това на Кочо х. Калчовъ, за които да не е издадено постановление — защо се създава законъ само за наследства, които сж открити до този моментъ и за които не е издадено постановление. Въ чл. 39 на гласувания отъ насъ законъ за данъка върху имотитъ, придобити по безвъзмезденъ начинъ, е казано, че се ревизиратъ наследственитъ данъци, даренията и имуществовата, добити по безвъзмезденъ начинъ отъ 1 януарий 1930 г. Ако ние искаме съ този законопроектъ да създадемъ едно положение съ обратна сила, защо ще засъгаме само едно наследство, безъ да засегнемъ и тия въ миналото и тйзи въ бъдеще?

Но ние имаме наследството на Московичъ — голямъ наследство, прикрито чрезъ акционерно дружество; ние имаме наследството на Гендовичъ, зданията на когото сж приказни въ нашата държава — не само въ столицата, но и въ провинцията; ние имаме наследството на Чапрашиковъ; ние имаме наследството на Яблански, за чиито наследници се казва, че сж взели отъ дружество „Балканъ“ стоцици милиони лева.

Въ бъдеще има да мратъ големи чорбаджии. Ами разправятъ, че аптекарътъ Геновъ е спечелилъ 500-600 милиона лева. Дай, Боже, да спечели още, докато е живъ. Но държавата трбва да посегне на тйзи наследства. Тя не може така да бездействува, защото всъко друго нщо би било противно не само на здравия човъшки разумъ, не само на общитъ постановления на конституцията, но и на всъко правно съзнание на юристъ, на управникъ и на общественикъ.

Г-да народни представители! Азъ не зная вие какво мислите по тоя законопроектъ. Но ако го гласувате, трбва да знаете едно: вие ще създадете на обществото отново възможностъ да говори. Нкои отъ г-да министритъ се сърдятъ, когато имъ се каже нщо, когато имъ се направи критика. Опозицията е като стария човкъ въ семейството. Казано е: ако имашъ старъ човкъ, ще го пребиешъ, но

ако го нѣмашъ, трѣбва да си го купишъ. Когато той говори, говори съ желанието да поправи нѣщо, никога не говори съ желание да направи нѣщо лошо. Особено въ днешните времена, и вашата, и нашата критика гони едно: да се постигне повече чистота въ управлението, да се даде възможност на управлението чрезъ законодателните актове да спре приказките, които шестуватъ изъ страната, за нечисти работи и за не зная какви работи, които не желая да повтарямъ и за които не желая да говоря тукъ, въ Народното събрание. Защото всѣко подозрение и съмнение, което може да има къмъ единъ законодателенъ актъ, ще падне и върху Парламента, но ще падне и върху правителството. Азъ не искамъ да повтарямъ онова, което съмъ чулъ отъ васъ, което чувамъ и отъ гражданите. Нека не се сърдятъ господа министрите, не се сърдете и вие, когато азъ изтъквамъ нѣкои факти, защото ние вършимъ контролна дейностъ надъ администрацията, защото това е нашата задача, и затова сме тукъ.

Когато днесъ единъ гражданинъ ми каза: „Задайте въпросъ на г-на министра на финансите, върно ли е, че има единъ директоръ на държавна банка, който е взелъ акции, лично и чрезъ жена си, отъ Московичъ“, азъ му казахъ: азъ не мога да го запитамъ, подайте заявление до министра. И маса други въпроси, и маса други нѣща, които не желая да изнасямъ, се говорятъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-нъ Илиевъ! За този директоръ ще се отнесете къмъ другъ министъръ, не къмъ мене.

Димитъръ Илиевъ: Г-не министре! Не ми е казано кой министъръ е шефъ на този директоръ. Въ всѣки случай той е директоръ на държавна банка.

Азъ ви моля: щомъ ще прокараме тоя законъ, да го направимъ такъвъ, какъто трѣбва да бѣде. Предлагамъ, законопроектъ да бѣде приетъ съ следното измѣнение: „Настоящото измѣнение важи и за наследствата отъ 1 януарий 1930 г., съгласно чл. 39 отъ закона, който е въ сила.“ Независимо отъ това, базата, отъ която ще почне да се прилага този процентъ, не бива да бѣде 20 или 30 милиона лева. Защото, ако направите смѣтка, ще видите, че при наследство отъ 5 милиона лева наследникътъ ще получи повече въ остатъкъ, отколкото ако наследството е 30 милиона лева. Следователно, този процентъ трѣбва да започне да се прилага за наследства отъ 10 милиона лева нагоре.

Така че, г-да народни представители, като се махне § 4, законопроектъ може да бѣде приетъ съ чиста съвѣст отъ всѣки народенъ представителъ. Трѣбва едно допълнение само да се направи: ако съ завещателния актъ, който е направенъ, завещателътъ е учредилъ тежестъ на наследника за обществена полза, за направа на читалища и за даване даръ на държавата или каквито и да било други тежести на заветниците, които трѣбва да бѣдатъ изпълнени отъ тѣхъ и които сѣ учредени въ полза на автономни, обществени или държавни учреждения, тѣзи тежести да бѣдатъ изключени отъ облагаемата маса, за да се даде възможностъ да се изпълни волята на завещателя, който е искалъ да бѣде благодетелъ на държавата, на общината или който и да е, когото той е искалъ специално да възнагради.

По този начинъ законопроектъ ще добие една съвършена форма и нѣма да бѣде предметъ на разискване отъ обществото и да дава поводъ за тълкувания, които въ това време сѣ най-малко потрѣбни, г-да народни представители.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Никола Мушановъ.

Никола Мушановъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! По сѣмство въпросътъ много не ме интересува. Интересува ме, обаче, онова, което не се вижда въ законопроекта, което е задъ законопроекта и за което се води споръ — става нѣколко години вече — а именно: наследството на покойния Кочо х. Калчовъ. Нека да бѣдемъ откровени, този законопроектъ визира специаленъ случай — наследството на Кочо х. Калчовъ.

Екимъ Екимовъ: Нищо чудно нѣма.

Никола Мушановъ: Това е единъ опасенъ начинъ на законодателствуване. Азъ слушахъ г-нъ Димитъръ Илиевъ, който ме постави действително въ много трудно положение. Защото, г-не министре на финансите, логиката

Министъръ Добри Божиловъ: Касая се за едно частно законодателно предложение. Така ли е?

Никола Мушановъ: Моля Ви се, г-нъ Божиловъ! Оставете тия спорове.

Министъръ Добри Божиловъ: Внася се по инициатива на народни представители.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Частно предложение е.

Никола Мушановъ: Частно предложение, съ което, ако не е съгласенъ г-нъ министърътъ на финансите, ще каже, че не го поддържа.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ министърътъ на финансите не е казалъ, че го поддържа.

Никола Мушановъ: Моля, г-не председателю, недейте да започваме съ апострофи. Частните законодателни предложения азъ зная отъ моята парламентарна практика каква съдба иматъ винаги.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Сега има друга практика.

Никола Мушановъ: Вие ще мълчите, г-не председателю!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Недейте ангажира правителството по единъ въпросъ, по който не си е казало думата.

Никола Мушановъ: Правителството е тамъ, то ще ни отговори. Вие мълчете.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Азъ нѣма да мълча. Азъ следя за съдържанието на речитъ на ораторитъ.

Никола Мушановъ: Какъ взехте да следите само моята речъ! Много следите!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Следя за всички.

Никола Мушановъ: За всички беззакония, които сѣ извършени досега?

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Нѣма беззакония.

Никола Мушановъ: Беззакония сѣ извършили. Азъ Ви обвинявамъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Беззакония може да сѣ вършили Вие. Азъ не съмъ вършилъ.

Никола Мушановъ: Беззаконие извършихъ само когато Ви изпѣдихъ отъ председателството на Народното събрание — само туй престѣпление направихъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: И прокопсайте.

Никола Мушановъ: Г-да народни представители! Да сѣ върна на въпроса, защото е по-сериозенъ отъ тия шегитъ, които ставатъ въ Народното събрание. Азъ виждамъ, че ние сме трѣгнали въ едно анархистично законодателство. (Възражения)

Обаждатъ се: А-а-а!

Никола Мушановъ: Да, да! Моля, почакайте! Ще ви кажа, бе джанамъ, и ще ви го докажа. Никога не се прави законъ специално за единъ случай. Ако трѣгнете по този редъ, вие ще превърнете Народното събрание на едно съдилище, и всички спорове, които трѣбва да отидатъ предъ съдилищата, трѣбва да ги разрешавате въ Народното събрание.

Единъ народенъ представителъ: Нищо подобно.

Никола Мушановъ: Тежко и горко на тая законодателна властъ! Нека да ви припомнимъ единъ случай отъ миналото. Повдигна се въпросъ за унищожаването на изпълнителни листове на Богданъ Токевъ, отъ едно голѣмо

ломско село — не мога да си спомня кое. Това бѣше въ дружбашкия режимъ. Тукъ се изредиха много народни представители да говорятъ, че това е престѣжна работа, че не е работа на законодателното тѣло, обаче това решение се прие тукъ и се реши да се унищожатъ изпълнителни листове, издадени отъ сѣдилищата въ страната.

Каква е целта на това законодателно предложение, което се разглежда сега? Г-нъ Димитъръ Илиевъ много добре постави въпроса и много изчерпателно се изказа. Ако вие действително сте убедени, че този законъ, внесенъ по частна инициатива, трѣбва да има общъ характеръ, не може да се поставя накрая чл. 4, въ който се казва, че този законъ ще се отнася само за открититѣ досега наследства, и то тѣзи, които не сѣ си платили данъка. За онѣзи, които сѣ си платили данъка — свършено, не се отнася. Само ония, които сѣ обложени, но не сѣ си платили данъка, ще бѣдатъ засегнати. За кого се отнася това, г-да народни представители? Кажете ми!

Г-нъ Илиевъ схвана много добре въпроса. Той ви каза, че преди 6 месеца се гласува единъ законъ, въ който е определена скалата за процентитѣ, които трѣбва да се платятъ. Тогава, преди 6 месеца, се дебатира тукъ и се опредѣлиха процентитѣ. Сега първата целъ на този законопроектъ е да се опредѣлятъ процентитѣ, които трѣбва да плащатъ прѣжитѣ наследници и тѣзи, които сѣ чужди. Това значи, че на дѣщерята на х. Калчовъ се увеличава процентътъ, който трѣбва да плати, на 60%, а на Стефанови, които се борятъ съ нея — на 90%, защото сѣ чужди. И това е първата целъ на законопроекта.

Г-нъ Илиевъ ви каза, че такъвъ единъ законъ трѣбва да бѣде общъ. И той е партизанинъ да се вземе много отъ голѣмитѣ наследства, отъ голѣмитѣ богатства. Той ви каза, че законътъ, който гласувахте преди 6 месеца, е немораленъ, защото не може да се дава обратна сила на закони, които иматъ материаленъ характеръ.

Сега вие казвате: такива сѣ времената. Но и въ тѣзи времена имаме правни норми, които поддържатъ режима. Не е г-нъ министърътъ на финанситѣ този, който да не знае, че има една школа — социалистическата — която иска приравнение на богатствата чрезъ закона за данъка върху наследствата. Ако по закона за наследствата можешъ да конфискувашъ голѣма частъ отъ имотитѣ, за да не минаватъ въ наследство, съ това се постига, естествено, целта, която гонятъ социалиститѣ — разпределение на богатствата. Това може да се постигне съ единъ законъ за данъка върху наследствата. Ако конфискувате въ полза на държавата наследствата, за да не може наследникътъ да наследи нѣщо отъ богатствата, свършено е съ частната собственостъ.

Ето защо по такъвъ законъ вие трѣбва много сериозно да мислимъ, защото ще направимъ пробивъ собствено на нашата правна мисль и на реда, на който се крепи буржоазната държава. И ако направимъ този пробивъ, действително вие ще разрушимъ основитѣ, на които стои нашиятъ буржоазенъ режимъ. Въ този пътъ вървимъ.

Ето защо азъ бихъ помогилъ, ако този въпросъ е надрѣлъ, въ смисълъ, че трѣбва да се увеличи процентътъ за облагане на всичкитѣ наследства отъ 20 или 30 милиона лева нагоре, тогава приемоте, г-да, че всички наследства отъ 30 милиона лева нагоре ще плащатъ данъкъ по тази нова скала.

Има и друга една особеностъ относително оценката на наследствената маса. Споредъ съществуващия законъ приема се емлячната оценка. Сега вие наново ще оценявате имотитѣ по единъ специаленъ редъ, като увеличавате стойността имъ въ размѣръ два пѣти и половина отъ емлячната имъ оценка. Може ли това да служи като една правна норма, сериозно обмислена!

Недейте, г-да народни представители, да се лъжете. Азъ знамъ, какво ще ми възрадите: „Такива сѣ времената, държавата има нужда отъ приходи, кждето и да ги намѣри, ще ги вземе“ Кждето и да ги намѣри, ще ги вземе, ще ги вземе и отъ мене, но ще ги вземе по една норма, която смѣтаме, че е справедлива, а не да конфискувате имотитѣ. И право да ви кажа, азъ, който познавамъ г-нъ Иванъ Петровъ отъ дълги години, не отсега, и зная неговата правна мисль, и какъ сериозно се отнася той къмъ въпроса за обратната сила на материалнитѣ закони, чудя се, какъ може той да иска сега за единъ специаленъ случай да се предвидятъ такива законоположения, които внасятъ смутъ, които сѣ една нередовностъ въ ония правни понятия, които имаме въ сегашното време, въ което живѣемъ.

Г-нъ Илиевъ, когато иска, поради една грѣшка, която нѣкога сме направили, като сме дали обратна сила на закона отъ 1931 г., да дадемъ обратна сила и на този законъ,

е логиченъ. Защо увеличението на процента да се отнася само за този случай, а не за всички голѣми наследства, които се откриватъ — така както се прие съ закона отъ 1931 г.? Тогава ще кажемъ: защо базата да бѣде 20-30 милиона лева? Нека бѣде 10 милиона лева! 10 милиона лева не сѣ малко пари. Нѣкои казватъ, че трѣбвало да има притежания най-много до 3 милиона лева. Тогава да кажемъ: наследствата надъ 3 милиона лева ще плащатъ 80-90% данъкъ.

Въ тоя нѣтъ азъ не вървя. Азъ за анархистично законодателство не искамъ да си давамъ гласа. Преди 6 месеца сериозно се обмисли въпросътъ, опредѣлиха се едни цифри, които сѣ много по-голѣми отъ тия въ стария законъ, който предвиждаше облагане до 60-70%. Сега за единъ специаленъ случай да се законодателствува, мене ми се чини, че това ще бѣде една голѣма грѣшка.

Абстрахирамъ се отъ въпроса за кого се касае и свършвамъ. Ако г-нъ министърътъ на финанситѣ мисли, че трѣбва да се измѣни законътъ общо за всички наследства, тогава следва да се увеличи графата за процентитѣ на данъка върху наследствата отъ единъ милионъ лева, или отъ 10 милиона лева, или отъ 15 милиона лева нагоре; и това законодателство ще бѣде редовно, ако се отнася за всички наследства, ако има характеръ на общо законодателство за всички за въ бѣдеше, а не за единъ единственъ случай.

Вие, г-не министри на финанситѣ, ме прекъснахте и заявихте, че не съмъ чулъ Вашата дума по това предложение, което се внасяло по частенъ редъ. Извинете, но азъ знамъ тоя редъ, обвиняванъ съмъ билъ въ миналото за него, но никой пътъ не съмъ се съгласявалъ да се поставя на дневенъ редъ частно предложение, подписано отъ народни представители, безъ съответниятъ министъръ да си е далъ съгласието за него. Това е редътъ. А и правителството отговаря за реда въ Народното събрание.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Вие сте на-рушавали много пѣти тоя редъ и правилника.

Никола Мушановъ: А, сега ти ще ме учишъ на редъ!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Дошли сте до положение да Ви учимъ.

Никола Мушановъ: Ти ли ще ме учишъ! Добре, че доживѣхъ този день ти да ме учишъ!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ.

Петко Стайновъ: Г-да народни представители! Казаното отъ г-нъ Димитъръ Илиевъ и отъ г-нъ Никола Мушановъ ме постави въ едно затруднение. Останъ впечатлението въ мнозина отъ насъ, че се касае за единъ законъ, който визира само единъ единственъ случай. Понеже се постави въпросъ, защо, напримеръ, ще се облагатъ наследства, които надминаватъ 30 милиона лева, защо за бѣдешитѣ наследства този законъ не трѣбва да бѣде въ сила, защото той не визира наследствата въ миналото, азъ бихъ молилъ вносителя на предложението, г-нъ Иванъ Петровъ, да се изкаже по-подробно, за да може да се отхвърли подозрението, че това е единъ законъ, съ който се иска да се уреди единъ единственъ случай. Но азъ бихъ молилъ и г-на министра на финанситѣ, макаръ че се касае до едно предложение, направено по частенъ редъ, да каже своето становище и становището на правителството по това предложение, защото то буди съмнение у мнозина отъ насъ.

Нѣкой отъ народнитѣ представители: Нѣма никакво съмнение.

Петко Стайновъ: Предложението се касае до данѣци. Ето защо г-нъ министърътъ на финанситѣ е длъженъ да каже предъ насъ становището на правителството.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Ще гласуваме.

Петко Стайновъ: Моята молба е, г-нъ Иванъ Петровъ да се изкаже.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Иванъ В. Петровъ: Г-не председателю! Предлагамъ спешностъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Петровъ предлага спешностъ. Които сж съгласни съ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Серафимъ Георгиевъ: Ново време, бай Никола! (Смѣхъ)

Никола Мушановъ: Виждамъ, виждамъ! Много ясно виждамъ!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Моля г-нъ Петровъ да докладва законопроекта.

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: (Чете)

ЗАКОНЪ*)

за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ.

§ 1. Следъ последната алинея на чл. 2 се поставя следната забележка. Когато общата маса на едно наследство надминава 30.000.000 л., а съдържащитъ се въ нея непокрити недвижими имоти, взети по оценката имъ, по която сж обложени съ данъкъ върху сградитъ, иматъ обща стойностъ надъ 20.000.000 л., процентитъ по които се облагатъ дѣловетъ на наследниците и заветниците, сж следнитъ:

№ по редъ	Означение степенитъ на родството	При единъ наследникъ	При двама наследници	При три и повече наследници
		на 100 (%)		
1	По права линия, низходяща и възходяща; между съпрузи съ тѣхния чада, или низходящи отъ тѣхъ; между основатели и основени или низходящи отъ последнитъ . . .	60	50	40
2	Между съпрузи безъ деца	65	—	—
3	Между братя и сестри	70	68	60
4	Между роднини отъ тѣта с епень (чичови, лели и леменици) . . .	78	75	70
5	Между роднини отъ четвърта степенъ въ сѣребърна линия	84	80	78
6	Между наследници отъ пета и шеста степенъ	88	84	80
7	Между наследници по-далечни отъ шеста степенъ	90	85	80
8	Между нероднини	95	90	88

Председателствуващъ Никола Захариевъ: По § 1 има предложение отъ народния представител г-нъ д-ръ Атанасъ Поповъ, който предлага, въ закона за измѣнение и допълнение на членове 2, 5 и 43 отъ закона за данъка върху имоти, придобити по безвъзмезденъ начинъ, въ таблицата къмъ § 1, точка 1 да бѣде измѣнена така: „при единъ наследникъ 80%; при двама — 70%; при трима — 60%.“ Ще гласуваме това предложение.

Д-ръ Никола Минковъ: Нека чуемъ съображенията.

Обаждатъ се: Ясно е.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ предложението на г-нъ д-ръ Атанасъ Поповъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д-ръ Никола Минковъ: Азъ искамъ думата по този въпросъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Гласувано е.

Д-ръ Никола Минковъ: Азъ викамъ високо и искамъ думата.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта и § 1, както се прочете, заедно съ гласуваното предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

*) За текста на параграфитъ вижъ първото четене на законопроекта на стр. 183.

Д-ръ Никола Минковъ: Моля Ви се, г-не председателю!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Какво искате, г-нъ Минковъ?

Д-ръ Никола Минковъ: Г-не председателю! Азъ протестирамъ, че по единъ крупенъ въпросъ, съ който се засѣгатъ грамадни материални интереси, Вие процедурате по единъ начинъ неправиленъ. Азъ поискахъ думата своевременно.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Азъ гласувахъ предложението. Вие по силата на правилника можете да оспорите вота.

Д-ръ Никола Минковъ: Нѣмамъ ли право да искамъ думата?

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Заявявамъ, че азъ искамъ да бѣда абсолютно безпристрастенъ. Ако само единъ народенъ представител оспори вота, азъ веднага ще се върна къмъ провѣрка, защото не искамъ да оставяте съ впечатлението, че . . .

Д-ръ Никола Минковъ: Никой не оспорва вота. Азъ имамъ правото да говоря по едно предложение. Мнозинството днесъ взема решение, данъкътъ да бѣде 60%. По тоя въпросъ се изказаха всички. Азъ искамъ да защита онова становище, което се възприе въ частното заседание на мнозинството, но Вие ми отнехте думата несправедливо.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Моля ви се, г-да! Оспорва ли нѣкой вота?

Отъ народнитъ представители: Не.

Министъръ-председателъ Богданъ Филовъ: Азъ не видѣхъ да има мнозинство за предложението на г-нъ Поповъ. Азъ бихъ желалъ да се гласува втори пътъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Ще гласуваме тогава втори пътъ.

Министъръ-председателъ Богданъ Филовъ: Освенъ това, струва ми се, че трѣбва да се вземе съгласието на правителството за това предложение, което прави г-нъ Атанасъ Поповъ, макаръ че се касае за частно законодателно предложение, защото винаги трѣбва да има съгласие между Народното събрание и правителството, когато се гласува единъ законъ. Не може да се гласува единъ законъ безъ съгласието на правителството.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Понеже г-нъ министъръ-председателъ заяви, че трѣбва да се иска съгласието на правителството и желае да се провѣри още единъ пътъ вотътъ на Парламента, ще пристѣпимъ къмъ повторно гласуване. Преди да направимъ, обаче, провѣрка на вота, азъ ще поискамъ, както иска г-нъ министъръ-председателъ, съгласието на правителството.

Министъръ Добри Божиловъ: Не сме съгласни за увеличаване на процента въ закона на 80%.

Христо Статевъ и други: То е гласувано вече. Какво значи това!

Д-ръ Никола Минковъ: Преди да се постави на гласуване това предложение, азъ искамъ думата.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Ние правимъ само провѣрка на вота.

Д-ръ Никола Минковъ: Оспорвамъ вота.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Добре! Шомъ оспорвате вота, правилно е.

Ангелъ Сивинювъ: Ако не е имало мнозинство, защо произнасяте „мнозинство“, като гласувате § 1 заедно съ предложението?

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Защото е мнозинство. — По силата на правилника може да стане провѣрка на вота. За мене азъ видѣхъ, че при гласуването и първия пътъ, и втория пътъ имаше мнозинство. Обаче провѣрка може да стане. Може нѣкой да не сж разбрали, да не сж вникнали въ въпроса.

Ангелъ Сивинюв: Ние гласувахме параграфа.

Председателстващ Никола Захариев: Вие сте Парламентът, вие сте властни, за това, което сте гласували един път, следъ разяснение на въпроса, да гласувате повторно.

Д-ръ Никола Минков: Оспорвамъ вота.

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: Г-да народни представители! Азъ, като вносител на предложението, заявявамъ, че никой не ме е питалъ по отношение увеличението на процента. Не съмъ давалъ съгласие за никакво увеличение. Искамъ да направя тази декларация, за да не се счете, че и азъ съмъ далъ съгласие за увеличението. Не съмъ само азъ вносител на предложението. То е подписано отъ около 90 души. Азъ не мога да правя декларация отъ името на 90 души и да ангажирамъ тия 90 души. Но азъ съмъ длъженъ да направя тази декларация за себе си, а Парламентътъ е властенъ да реши.

Ангелъ Стояновъ: Не сте съгласни съ това предложението, значи.

Председателстващ Никола Захариев: Понеже воятъ за предложението на г-нъ Поповъ е оспоренъ, съгласно чл. 62 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, председателството подлага противното на гласуване. Чл. 62 гласи: „Резултатътъ отъ гласуването въ Народното събрание се прогласява отъ председателя съ следниятъ изречения: „Събранието приема“ или: „Събранието не приема“.

Алинея втора: „Когато резултатътъ отъ гласуването се оспори, председателътъ може да покани народнитъ представители, които сж противъ направеното предложение да вдигнатъ ржка.“

Председателството въ случая пристъпва къмъ изпълнение на алинея втора на чл. 62 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание

Който сж противъ предложението на г-нъ Атанасъ Поповъ, моля, да вдигнатъ ржка. Ще се прочетатъ гласоветъ. (Следъ прочитане) 21 гласа.

Никола Логофетовъ: Обявете, че г-нъ министърътъ на финанситъ е противъ предложението.

Председателстващ Никола Захариев: Азъ обявихъ, че г-нъ министърътъ на финанситъ е противъ. Азъ искахъ съгласието на правителството. — Пакъ ще повторя. Ние сега правимъ провѣрка на единъ вотъ. Който сж противъ предложението на г-нъ д-ръ Атанасъ Поповъ, моля, да вдигнатъ ржка. Моля квесторитъ да преброятъ гласоветъ.

Никола Василевъ: Мнозинство е, какво ще броите!

Председателстващ Никола Захариев: Мнозинство. — Следва, значи, да гласуваме § 1 безъ измѣнение. Който приемаъ § 1, безъ предложението на г-нъ Поповъ, което следъ повторното гласуване не се приема, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: (Чете § 2)

Председателстващ Никола Захариев: Който приемаъ § 2, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: (Чете § 3)

Председателстващ Никола Захариев: Който приемаъ § 3, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Иванъ В. Петровъ: (Чете § 4)

Председателстващ Никола Захариев: Който приемаъ § 4, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка девета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за продаване нѣкои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и измѣненията му.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Който приемаъ да се прочетатъ само мотивитъ на законопроекта, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ Атанасъ Цвѣтковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за продаване нѣкои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и измѣненията му.

Г-да народни представители! Съ закона за предаване нѣкои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и измѣненията му се отстъпиха нѣкои отъ държавнитъ гори въ бившитъ Станимашка и Лашмаклийска околии на мѣстнитъ жители срещу заплащане.

Голѣма частъ отъ тия гори, особено въ Пашмаклийско, сж не особено доходни, поради отдалечеността имъ отъ пазарнитъ пунктове, а друга частъ сж малоченни.

Изплащането на стойността на тия гори е отлагано на нѣколко пѣти, поради финансовитъ затруднения на мѣстнитъ жители.

Все отъ тия съображения е предвиждането въ настоящия законопроектъ (чл. 1) за даване новъ срокъ за доизплащане стойността, съ прибавка, че ако остатъкътъ отъ сжщата, възлизающъ на около 2.000.000 л., не се изплати въ предвидения новъ срокъ, горитъ ще останатъ държавни. Досега сж изплатени около 10.000.000 л.

Съ чл. 2 отъ законопроекта е предвидено да се намали стойността на продадената съ закона отъ 1911 г. гора „Ени ханъ“ — „Йосъ каба“ на жители отъ с. Давидково, Ардинска околия, отъ 2 л. златни на 0-50 л. златни за 1 декаръ, както това се направи и по отношение горитъ, отстъпени на жители отъ с. Манастиръ (Асеновградско), които гори се намиратъ при едни и сѣщи стопански и други условия и сж въ непосредствена близостъ.

Съ закона за отстъпване на нѣкои държавни гори въ бившитъ Станимашка и Пашмаклийска околии гороприжателитъ се задължиха да стопанисватъ горитъ си на кооперативни или задружни начала при общъ етажъ. Въ Смолянско, обаче, съ измѣнение на закона презъ 1931 г. се предвиди ползуването отъ частнитъ гори да става задружно, безъ да е задължително кооперирането. Резултатътъ отъ това разпореждане на закона сж повече отъ лоши, както за горското стопанство, тъй и за населението.

За да могатъ да се създадатъ добри условия за стопанисване на горитъ въ Смолянска околия и справедливо разпределение на богатата отъ тѣхъ, нужно е да се премине незабавно къмъ коопериране на горовластитъ, тъй както това е направено вече въ Асеновградско и Девинско.

Моля, г-да народни представители, да разгледате, одобрите и гласувате въ текущата сесия приложението на законопроекта.

Гр София, 18 юний 1941 г.

Министъръ на земедѣлието и държавнитъ имоти: **Д. Кушевъ**

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на закона за продаване на нѣкои държавни гори отъ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. (публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 61/1911 г.), съ измѣненията, допълненията и разширението му отъ 5 февруарий 1923 г. (публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 147/1923 г.) отъ 1 юний 1927 г. (публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 47/1927 г.), отъ 25 априлъ 1931 г. (публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 18/1931 г.) и отъ 1937 г. (чл. 4 на изредбата-законъ за бюджета на държавата за 1937 бюджетна година).

Чл. 1. Крайнитъ срокове, предвидени въ последното (отъ 1937 г.) измѣнение и допълнение на закона за продаване на нѣкои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др., а именно: за определяне предмета на горското стопанство, за съставяне на стопански планове, за изплащане стойността на отстъпенитъ държавни гори (§ 3 отъ измѣнението на закона отъ 1931 г.) се продължаватъ до 31 декемврий 1942 г.

Прижателитъ на гори, които не заплатятъ стойността на отстъпенитъ имъ гори, както и следващата се лихва 8% за просроченото време, въ горепосочения срокъ, губятъ всички права, които имъ дава законътъ, и горитъ оставатъ собственост на държавата.

Чл. 2. Стойността на продадената съ законъ отъ 1911 г. гора „Ени-ханъ“ — „Йосъ-каба“, въ землището на с. Мана-

стир-махала, сега землище на село Давидково, Ардинска околия, се намалява отъ 2 л. златни на 0-50 л. златни за 1 декаръ.

Чл. 3. Стопанисването на отстъпенитъ частни гори въ Асеновградска, Смолянска и други околии става въз основа на стопански планове или програми, на кооперативни начала и при общъ етажъ, а разпредѣлението на доходитъ между съпритежателитъ става съобразно опредѣленитъ идеални имуществени дѣлове.

Горовладѣлскитъ кооперации се образуватъ до 2 години отъ влизането въ сила на този законъ.

Всѣки, който притежава гора и други имоти, опредѣлени за предметъ на горско стопанство въ даденъ ревиръ, включително и държавата и общинитъ, е по право членъ на горовладѣлската кооперация — дотогава, докогато притежава реални или идеални имуществени дѣлове въ кооперацията.

Въ землището на едно населено мѣсто може да има само една горовладѣлска кооперация. По изключение, министърътъ на земедѣлнето и държавнитъ имоти, следъ като вземе мнението на постоянния горски съветъ, може да разреши образуването на две или повече горовладѣлски кооперации въ землището на населено мѣсто, когато общата площъ на горитъ (залесена и незалесена) е повече отъ 15.000 декара или когато комплекситъ гори, групирани въ отдѣлни ревири, сж отдалечени една отъ друга на повече отъ 10 километра.

Продажбата на дървеснитъ материали се извършва само по състезателенъ редъ.

Когато горопритежателитъ сж по-малко отъ законното число за образуване горовладѣлска кооперация, стопанисването на горитъ става на задружни начала при общъ етажъ и разпредѣлението на доходитъ става съобразно опредѣленитъ идеални дѣлове.

Продажбата на имущественитъ дѣлове става по реда за нотариална продажба само на мѣстни жители, които притежаватъ до 200 имуществени дѣлове; ако нѣма купувачи, тѣ се изкупуватъ по пазарни цени отъ кооперацията за смѣтка на лицата съ най-малко имуществени дѣлове.)

Председателстващъ Никола Захарневъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Стоянъ Димовъ.

Стоянъ Димовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Съ предлагания законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за продаване на нѣкои държавни гори отъ Асеновградска — бивша Станимашка околия, се урежда положението на горитъ въ този край, въ който съ специаленъ законъ отъ 1911 г. за пръвъ пътъ се създаде въ България единъ специаленъ режимъ, който послужи като начало за кооперативно стопанисване на горитъ въ този край и който по-късно трѣбваше да бѣде разширенъ и за другитъ горски райони въ страната. Съ внесенния законопроектъ, наистина, се урежда една материя актуална за нашия край, специално за Асеновградската околия и, ако щете, за цѣла България. И затуй азъ смѣтамъ, че постановлението на чл. 1 отъ разглеждания законопроектъ сж наистина навременни и следва да бѣдатъ приети.

Г-да народни представители! Презъ 1911 г. за пръвъ пътъ държавата направи опитъ съ сгрупиране на разхвърлянитъ частни и държавни гори въ Асеновградска околия, съ цель тѣ да бѣдатъ стопанисвани и използвани по-рационално и по-добре. Следъ изземването на тѣзи гори се констатира, че наистина държавата не може да ги стопанисва за себе си, рационално, и съ измѣнението и допълнението на закона за режима на горитъ въ Асеновградска околия по-късно тия земи се възвърнаха на бившитъ имъ притежатели, като държавата ги задължи тѣ да стопанисватъ и експлоатиратъ горитъ на кооперативни начала.

Понеже първоначално частнитъ гори въ Асеновградска околия се иззеха безвъзмездно отъ държавата, по-късно, следъ възвръщането имъ, притежателитъ на тия иззети гори бѣха задължени да заплатятъ на държавата по 2 л. златни на декаръ, които 2 л. златни по-късно за известни плоскости гори бѣха намалени само на 50 златни стотинки. И понеже това бѣше направено само като изключение, имаше известни плоскости гори, които и до днесъ продължаватъ да съществуватъ като възврънати на бившитъ имъ стопани, задължени съ плащане по на 2 л. златни на декаръ. Безспорно, това бѣше една неправда, която днесъ съ предложението законопроектъ се урежда. Наистина, имаше плоскости гори, съседни едни на други, притежавани отъ частни стопани, които бѣха задължени

едни 50 ст. златни, а други 2 л. златни. Съ днешния законопроектъ този въпросъ, както казахъ, се урежда. Досега това е било единъ голѣмъ общественъ въпросъ за нашия край. Той има морална стойностъ, и следва постановлението на членове 1 и 2 да бѣдатъ приети така, както се предлагатъ отъ г-на министра на земедѣлнето. Въ чл. 1 се говори за удѣлжаване срока за плащане на тия 2 л. и 50 ст. златни до 31 декемврий 1942 г. Това, безспорно, е наложително да стане по силата на мотивитъ, легнали въ законопроекта.

Но, г-да народни представители, азъ бихъ молилъ уважавения г-нъ министъръ на земедѣлнето, касателно разпорежданията на чл. 3 отъ внесенния законопроектъ, да оттегли своето предложение и да остане тоя текстъ, визиранъ въ чл. 3 отъ законопроекта, да бѣде разрешенъ съ единъ специаленъ законъ, въ който законъ, споредъ моятъ разбиране, трѣбва да легнатъ постановлението на този чл. 3. Защото законътъ за режима на горитъ въ Асеновградска околия урежда само въпроса за изземване частнитъ гори въ Асеновградска околия и по-специално въ Чепеларския районъ, а съ по-късното му измѣнение и допълнение тия земи се възвръща на бившитъ имъ стопани следъ заплащане на визиранитъ вече въ членове 1 и 2 суми. По-късно държавата създаде специаленъ законъ за използване на горитъ въ България и специално въ Асеновградска околия. Това е именно законътъ за горовладѣлческитъ кооперации.

Г-да народни представители! Законътъ за горовладѣлческитъ кооперации въ България и по-специално въ Асеновградска околия и сега играе твърде голѣма обществена и стопанска роля. Съответнитъ служби на Министерството на земедѣлнето чрезъ своитъ констатации сж подчертали нееднократно, че единствено горовладѣлческитъ кооперации и кооперативното използване на нашитъ частни гори дава най-добри материални и обществени резултати. На първо време горовладѣлческото кооперативно използване на горитъ премахна контрабандата, която се ширеше твърде много и която даваше твърде лоши икономически резултати за населението, което експлоатира горитъ. Независимо отъ това режимътъ на горскитъ кооперации даде и друга обществена добрина, която се подчерта отъ хората, които иматъ за цель да контролиратъ и да провеждатъ специалния режимъ на горовладѣлческитъ кооперации.

Но, г-да народни представители, законътъ, който урежда режима на горитъ въ Асеновградска околия отъ 1911 г., съ измѣненията и допълненията му следъ тая дата е единъ, а законътъ за горовладѣлческитъ кооперации е съвършено отдѣленъ законъ, който урежда начина, по който могатъ и трѣбва да бѣдатъ експлоатирани горитъ специално въ Асеновградска околия. Колкото и навремененъ, колкото и правдивъ и колкото общественополезенъ да бѣше този законъ, все пакъ неговото приложение доказа, че той има достатъчно непълноти, които трѣбваше да бѣдатъ коригирани. Непълнотитъ по приложението на закона за горовладѣлческитъ кооперации бѣха констатирани на първо време отъ органитъ на Министерството на земедѣлнето и затова преди две години специална комисия, назначена отъ министра на земедѣлнето, състояща се отъ хора на Министерството на земедѣлнето, подсилена съ депутати отъ Камарата, на самото мѣсто въ Смолянска, Девинска и Асеновградска околии трѣбваше да провери режима на горовладѣлческото използване на горитъ и всички непълноти и недобри отражения на закона тая комисия имаше мандатъ и задачата да препорѣча да бѣдатъ изправени. Дължа да подчертая, че въ тази комисия участвахъ азъ, г-нъ д-ръ Дуровъ и покойниятъ нашъ колега Атанасъ Каишевъ. На самото мѣсто ние констатирахме — това е легнало и въ протокола на съответната комисия — че законътъ за горовладѣлческитъ кооперации, колкото и да бѣше навремененъ, колкото и приложението му да имаше назначение за районитъ, въ които се прилага, все е давалъ лоши обществени отражения. Комисията се постара да ги съзре, да ги подчертае и да ги отстрани. Ще ви кажа само единъ фактъ. Комисията на самото мѣсто констатира, че тъй както е създаденъ законътъ за горовладѣлческитъ кооперации, тъй позволява на отдѣлни горовладѣлци да набиратъ имуществени дѣлове до безконечностъ.

Г-да народни представители! Ние констатирахме, че въ Чепеларския горски районъ има кооперативни, които сж успѣли да иззематъ по единъ законенъ пътъ и начинъ имущественитъ дѣлове на дребнитъ съсобственици горо-

много годѣмъ. Имаше твърде много негодувания и трѣбваше да се намѣри начинъ да бѣдатъ тѣ отстранени. Шест години само единъ примѣръ за едно село, което е било населено само отъ помаци, българи-мохамедани, които хора допреди 10 години сѣ притежавали горитѣ отъ своя районъ, а следъ формирането на горовладѣлческитѣ кооперации 50% отъ населението е останало безъ имуществени дѣлове. Голѣмъ процентъ отъ останалото население притежава известни имуществени дѣлове само отъ 10 до 150-200, а отдѣлни лица притежаватъ сѣ десетки или хиляди имуществени дѣлове. Не искамъ да соча начина, по който тия отдѣлни лица сѣ могли да обсебятъ или заематъ законно или не тия имуществени дѣлове, но населението отъ този край, предимно помашко, отправяше пожелание да се намѣри формула, чрезъ която този общественъ въпросъ законно да бѣде уреденъ.

Г-да народни представители! Комисията констатира на самото мѣсто, че за начина, по който ставаше събирането на тия имуществени дѣлове въ малко рѣще, преди всичко сѣ виновни специалниятъ законъ за горовладѣлческитѣ кооперации и специалниятъ законъ за горитѣ, който ще бѣде измѣняванъ и допълванъ телѣрва, съгласно декларацията на уважаемия министъръ на земедѣлието г-нъ Кушевъ. Наистина, въ този законъ, увѣренъ сѣмъ дълбоко въ това, по оная възможностъ, която дава законно право на отдѣлни лица да приобщиаватъ въ рѣцетъ си имуществени дѣлове на икономически по-слабитѣ, ще се създаде нѣкаква формула, за да не могатъ тѣ по тоя начинъ да лишаватъ отъ правото да се ползватъ отъ горитѣ известна категория граждани. Защото азъ лично сѣмтамъ, че начинътъ за установяване правата на отдѣлнитѣ граждани върху горски площи, установенъ въ специалния законъ за горитѣ въ България, не хармонира сѣ общия законъ, по който ние установяваме имущественитѣ права върху недвижими имоти въ нашата държава. Горската властъ, когато създава права, не търси нотарналната форма на собственостъ върху горскитѣ площи, а търси други форми и други начини, чрезъ които за нея се установява правото на ползуване и правото на собственостъ върху горскитѣ площи. Тоя въпросъ, азъ сѣмтамъ, е предметъ на проучване за бѣдещото измѣнение и допълнение на закона за горитѣ, който уважаемиятъ г-нъ министъръ на земедѣлието, както подчерта, е готовъ да внесе въ идущата сесия на Парламента. Обаче по използването на горитѣ въ България и специално въ Асеновградска околия ние сме изправени предъ известни прѣчки въ връзка сѣ приложението не само на закона за горитѣ въ Асеновградска околия, но и на общия законъ за горитѣ, действащъ въ страната, и на специалния законъ за горовладѣлческитѣ кооперации.

Г-да народни представители! Крайно необходимо е, законътъ за горовладѣлческитѣ кооперации да бѣде измѣненъ и допълненъ. Азъ сѣмтамъ на първо време, че не бива и не трѣбва сѣ този специаленъ законъ за режима на горитѣ въ Асеновградска околия, който въ своитѣ членове 1 и 2 урежда една актуална и навременна материя, единъ навремененъ въпросъ, ние да искаме измѣнението и допълнението на закона за горовладѣлческитѣ кооперации. Затуй азъ моля уважаемия министъръ на земедѣлието да смене най-малко поне чл. 3 отъ законопроекта, който урежда материя, засѣгаща закона за горовладѣлческитѣ кооперации. И понеже уреждането на този въпросъ трѣбва да бѣде пълно, трѣбва да бѣде всестранно, трѣбва да бѣде въ духа на основа, за което и специалната комисия, назначена отъ Министерството на земедѣлието, е дала препорѣжитѣ си, необходими да легнатъ въ измѣнението и допълнението на закона за горовладѣлческитѣ кооперации, азъ моля уважаемия министъръ да се съгласи сѣ мене и следъ като ние приемемъ измѣненитѣ и допълненитѣ, предвидени въ членове 1 и 2 отъ законопроекта, той да оттегли предложенитѣ си по чл. 3 отъ сѣщия, защото то визира само едно частично измѣнение на закона за горовладѣлческитѣ кооперации.

За да подкрепя още сѣ две думи тая своя мисль дължа да ви подчертая, че въ Министерството на земедѣлието има богатъ материалъ, сѣ който съответнитѣ органи на службата биха могли да се справятъ, за да може да бѣде измѣненъ законътъ за горовладѣлческитѣ кооперации отъ ония му части, които даватъ възможностъ на отдѣлни лица общественно и законно да набиратъ въ себе си имуществени дѣлове, да ги прехвърлятъ и прочее по начинъ такъвъ, който да бѣде общественно негодуване, сѣ което ще се уреди не само единъ процесуаленъ въпросъ, а само единъ кооперативенъ въпросъ, но и единъ обще-

ственъ въпросъ, засѣгащъ едно население, може би повече отъ 30—40.000 души, колкото е горовладѣлческото население специално въ Асеновградска околия.

Въ заключение, като поддържамъ, че продължението на срока, визиранъ въ чл. 1 отъ предлагания законопроектъ, е умѣстно, защото, наистина, поради финансови затруднения отдѣлни лица не можаха да изплатятъ своитѣ задължения въ златни лева до този моментъ, намирамъ, че е много навременно предложението на г-на министра и то следва да бѣде прието. Сѣщо така намирамъ за много навременно и визираното намаление на цената въ чл. 2 отъ предлагания законопроектъ отъ 2 л. на 50 ст. за собственицитѣ на „Ени-ханъ“ и „Иозъ-каба“ и то сѣщо така трѣбва да бѣде гласувано. А що се касае до всички разпорѣждания на чл. 3, азъ ще моля уважаемия министъръ на земедѣлието да се съгласи чисто и просто тѣ да бѣдатъ оттеглени, сѣ обещанието, што тия препорѣжки въ този законопроектъ да легнатъ въ бѣдещото измѣнение и допълнение на специалния законъ за горовладѣлческитѣ кооперации.

Защото, г-да народни представители, ще видите, че въ мотивитѣ на законопроекта се казва изрично следното: „Сѣ законъ за отстъпване на нѣкои държавни гори въ бившитѣ Станимашка и Пашмаклийска околии гороприитежателитѣ се задължиха да стопанисватъ горитѣ си на кооперативни или задружни начала при общъ етатъ, безъ да е задължително кооперирането. Резултатитѣ отъ това разпорѣждане на закона сѣ повече отъ лоши“. Безспорно, това е мотивъ къмъ законопроекта за измѣнение и допълнение закона за горовладѣлческитѣ кооперации. А сѣ алинея шеста отъ чл. 3 на законопроекта ще видите, че се казва следното: „Когато гороприитежателитѣ сѣ по-малко отъ законното число за образуване горовладѣлска кооперация, стопанисването на горитѣ става на задружни начала при общъ етатъ“. Значи, отъ една страна, принципътъ, легналъ въ специалния законъ за горовладѣлческитѣ кооперации, е далъ много добри резултати, отъ друга страна се подчертава, че приложението на този законъ е дало много лоши резултати и въ чл. 3 отъ законопроекта уважаемиятъ г-нъ министъръ на земедѣлието позволява пакъ по тоя лошъ начинъ да бѣдатъ използвани горитѣ и, следователно, и въ бѣдеще пакъ да се получаватъ все нови и нови лоши резултати!

Затова азъ сѣмтамъ, че вмѣсто сега сѣ чл. 3 отъ разглеждания законопроектъ да измѣняваме специалния законъ за горовладѣлческитѣ кооперации, чието измѣнение е навременно да стане, ще трѣбва да сторимъ това сѣ единъ специаленъ законъ, толкова повече, че ние имаме за това и препорѣжитѣ на една специална комисия, която е депозирала своя протоколъ въ Министерството на земедѣлието. въ който сѣ изложени нейнитѣ констатации, сѣ пожелание да бѣдатъ отстранени всички неправди отъ общественно, горско и стопанско естество. И понеже отъ фактитѣ, които самото министерство има на разположение, излиза, че приложението на този законъ е дало крайно лоши стопански и обществени резултати, не е умѣстно, мисля азъ, сега наново да желаете чрезъ приемането на чл. 3 отъ разглеждания законопроектъ узаконяването на тия лоши резултати. По тая причина азъ моля тая членъ да бѣде премахнатъ изцѣло.

За благото на страната, за благото на едно население отъ, може би, повече отъ 100.000 души и за да може тия измѣнения да бѣдатъ цѣлостни, да бѣдатъ въ хармония сѣ всички препорѣжки, които сѣ проучени на самото мѣсто отъ авторитетни и сведущи лица отъ Министерството на земедѣлието, заедно сѣ хора отъ Парламента и пр., азъ още веднажъ моля г-на министра и васъ, г-да народни представители, следъ като приемемъ членове 1 и 2, да се изостави изцѣло чл. 3 и по-късно, въ идната сесия на Народното събрание, да бѣде внесенъ специаленъ законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за горовладѣлческитѣ кооперации.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на земедѣлието и държавнитѣ имоти.

Министъръ Димитъръ Кушевъ: Г-да народни представители! Законопроектътъ, който предлагамъ, урежда въпроси, които сѣ срочни, и сѣ него искамъ да подпомогнемъ това население, за да не се пропуснатъ сроковетѣ. Законътъ за горовладѣлческитѣ кооперации, както виждате, много пѣти е билъ измѣняванъ. И сега сѣщо е необходимо да се измѣни, за което е внесенъ предлаганиятъ законопроектъ. Сѣщевременно, този законопроектъ си по-

ставя за задача да уреди и някои въпроси на горовладците. Г-нъ Димовъ познава много добре въпроса, и аз съмъ изненаданъ, че той по-рано не е дошълъ въ министерството, за да даде своето съдействие, та да можемъ по-целесъобразно — както той смъта — да разрешимъ въпроса. Поради това ви моля да се съгласите да приемемъ законопроекта на първо четене, а утре да се свика набързо комисията по Министерството на земеделието, която да разгледа законопроекта, и ако действително съображенията, които излага г-нъ Димовъ, сж много основателни, ще се взематъ предвидъ.

Председателствувашъ Никола Захариевъ: Ще пристъпимъ къмъ гласуване. Които одобряватъ на първо четене законопроекта за измънение и допълнение на закона за продаване някои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и измъненията му, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Народното събрание, че е постъпило отъ Министерството на финансите предложение за одобрение второто постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 6 юний 1941 г., протоколъ № 103, относно разрешението за добиване на оцетъ и отъ фабриченъ (неплодовъ) спиртъ временно до новата реколта на виното — 1 декемврий 1941 г.

Дневниятъ редъ на днешното заседание е изчерпанъ. Ще вдигнемъ заседанието. Следващото заседание ще бжде утре, срѣда, 16 юлий, 15 ч.

Председателството, въ съгласие съ правителството, предлага следния дневенъ редъ за утрешното заседание: Одобрение на предложенията:

1. За опрощаване на сумата 3.066.654 л., дължима отъ глоби, лихви и др. отъ несъстоятелни и несществуващи длъжници.

2. За одобрение II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 6 юний 1941 г., протоколъ № 103 — относно разрешението за добиване на оцетъ и отъ фабриченъ (неплодовъ) спиртъ временно до новата реколта на виното 1 декемврий 1941 г.

Първо четене на законопроектите:

3. За извънреденъ бюджетенъ кредитъ по бюджета на Главната дирекция на пощитъ, телеграфитъ и телефонитъ за 1941 бюджетна година въ размъръ на 94.000.000 л.

4. За разрешаване на Силистренското градско общинско управление да сключи заемъ отъ Института за обществено осигуряване въ размъръ на 4.000.000 л.

5. За обезщетение и финансово облекчение на градинари, цвѣтари и ягодопроизводители, пострадали отъ природни стихий.

6. За принудително отчуждаване на разни предприятия отъ обществена полза въ новосвободенитъ земи.

7. За създаване на Русенска областъ.

Второ четене на законопроектите:

8. За допълнение закона за военнитъ сили.

9. За измънение на някои законни състави отъ военно-наказателния законъ.

10. За допълнение на военно-сѣдебния законъ.

11. За допълнение закона за запазване моралната и материалната сила на войската.

12. Второ четене на законопроекта за измънение и допълнение на закона за продаване някои държавни гори въ Станимашка (сега Асеновградска) околия и др. отъ 1911 г. и измъненията му.

Които приематъ предложения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. 5 м.)

Подпредседателъ: **НИКОЛА ЗАХАРИЕВЪ**

Секретари: { **АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ**
АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**